

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»
Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

На тему «ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА, МЕТОДИКА ЇЇ
СКЛАДАННЯ ТА АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ»

Виконав студент 2 курсу, групи ОПм-81а
Спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Степаненко Тетяна Олексіївна
Керівник: к.е.н., доцент Кравченко О.В.

Суми -2019 рік

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи на тему
«ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА, МЕТОДИКА ЇЇ
СКЛАДАННЯ ТА АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ»
студентки Степаненко Тетяни Олексіївни

Актуальність роботи полягає в тому, що сьогоднішній день кожне підприємство зацікавлене в максимізації прибутку. Це можливо лише за умови ефективного управління. Базою для прийняття ефективних управлінських рішень є фінансова звітність. Інформація, яка підлягає розкриттю в фінансовій звітності, дозволяє здійснити вчасні заходи і процедури, спрямовані на розвиток підприємства в умовах конкуренції, запобігання банкрутства і фінансових невдач, максимізацію прибутку чи мінімізацію витрат, ріст економічного потенціалу.

Мета кваліфікаційної роботи полягає в обґрунтуванні фінансової звітності підприємства, методики її складання та аналіз показників і розробка практичних рекомендацій з удосконалення фінансової звітності

Об'єктом дослідження є фінансова звітність як основа відомостей про фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, організаційні і методичні положення формування та аналізу фінансової звітності підприємства АТ «Сумський завод «Насосенергомаш».

Для досягнення поставленої мети та завдань були використані такі методи дослідження: групування, порівняння, балансовий метод, розрахунок відносних величин, методи елементарної математики та економічного аналізу, методи математичної статистики, тощо.

Інформаційною базою кваліфікаційної магістерської роботи є законодавчі й інші нормативно-правові документи, наукові праці український і зарубіжних вчених-економістів, фахові періодичні видання, матеріали

науково-практичних конференцій, а також фінансова звітність АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» за 2015-2018 рр.

Основний науковий результат кваліфікаційної роботи передбачає:

- можливість застосування проміжних форм Балансу, що дозволить підвищити інформаційну освідомленість користувачів звітності;
- вдосконалення діючої форми Балансу з метою підвищення його інформативності;
- удосконалення форми Звіту про фінансові результати, що дозволить збільшити інформаційну потужність звіту, та дасть змогу в більш повній мірі відповідати інформаційним потребам користувачів.
- конкретні рекомендації щодо покращення фінансово-господарської діяльності підприємства.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості застосування наданих пропозицій щодо вдосконалення методики складання фінансової звітності в практичній діяльності АТ «Сумський завод «Насосенергомаш».

Результати апробації основних положень кваліфікаційної роботи розглядалися через публікацію тез на II Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції (5.11. 2019 року, м. Харків), публікацію статті у Віснику студентського наукового товариства ННІ БМ ХНТУСГ (2/2019), отриманні довідки про впровадження результатів кваліфікаційної роботи на АТ «Сумський завод «Насосенергомаш».

Ключові слова: фінансова звітність, інформація, основні компоненти фінансової звітності, аналіз фінансової звітності, управлінські рішення.

Зміст кваліфікаційної роботи викладено на 109 сторінках, зокрема список використаних джерел із 50 найменувань, розміщений на 5 сторінках. Робота містить 12 таблиць, 6 рисунків, а також 19 додатків, розміщених на 50 сторінках.

Рік виконання кваліфікаційної роботи – 2019 рік

Рік захисту роботи – 2019 рік

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»
Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
д.е.н., професор
_____ Савченко Т.Г.
(підпис)
«__» _____ 2019 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ
(спеціальність 071 «Облік і оподаткування»)
студенту 2 курсу, групи ОПм-81а

_____
(прізвище, ім'я, по-батькові)

1. Тема роботи _____
затверджена наказом по університету від «29» жовтня 2019 року №2165-III
  2. Термін подання студентом закінченої роботи «11» грудня 2019 року
  3. Мета кваліфікаційної роботи _____
_____
  4. Об'єкт дослідження _____
_____
  5. Предмет дослідження _____
_____
  6. Кваліфікаційна робота виконується на матеріалах _____
_____
  7. Орієнтовний план кваліфікаційної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети
Розділ 1 _____
_____
(назва – термін подання)
У розділі 1 _____
_____
_____
(зміст конкретних завдань до розділу, які повинен виконати студент)
- Розділ 2 _____
_____
(назва – термін подання)

У розділі 2 _____
_____
_____

(зміст конкретних завдань до розділу, які має виконати студент)

Розділ 3 _____
_____

(назва – термін подання)

У розділі 3 _____
_____
_____

(зміст конкретних завдань до розділу, які повинен виконати студент)

8. Консультації з роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1			
2			
3			

9. Дата видачі завдання: « ___ » _____ 20__ року

Керівник кваліфікаційної роботи _____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

Завдання до виконання одержав _____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕТОДИКИ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	9
1.1 Сутність фінансової звітності, форми фінансової звітності підприємств.....	9
1.2 Вимоги та принципи складання фінансової звітності підприємства...	14
1.3 Фінансова звітність як інформаційна база аналізу фінансового стану підприємства.....	17
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА АТ «СУМСЬКИЙ ЗАВОД «НАСОСЕНЕРГОМАШ».....	21
2.1 Організаційно-економічна характеристика підприємства.....	21
2.2 Методика підготовки та складання бухгалтерського балансу на підприємстві.....	30
2.3 Методика складання Звіту про фінансові результати, та інші форми звітності.....	35
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА АТ «СУМСЬКИЙ ЗАВОД «НАСОСЕНЕРГОМАШ».....	40
3.1 Шляхи удосконалення методики складання бухгалтерського балансу.....	40
3.2 Удосконалення методики складання Звіту про фінансові результати	45
ВИСНОВКИ.....	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	55
ДОДАТКИ.....	60

ВСТУП

Успішна діяльність підприємства в сучасних реаліях потребує зростання ефективності фінансово-господарської діяльності, ґрунтуючись на покращенні управління виробництвом, випуском конкурентоздатної продукції та приймання нових інвестицій.

Для цього потрібно сформувати таку інформаційну систему, котра в змозі задовольнити потреби всіх зацікавлених користувачів інформації, для приймання ними обґрунтованих управлінських рішень. Джерелом інформування є фінансова звітність, яка зобов'язана надавати повні, неупереджені та достовірні дані про фінансовий стан та результати діяльності підприємства за звітний період. До того ж фінансова звітність зобов'язана бути достовірним джерелом аналітичних висновків стосовно розвитку в майбутньому та виміру економічного потенціалу підприємства.

Основами формування та подання фінансової звітності та аналізу її показників займалися вчені - Л. О. Болтянська, М.І. Бондарь, Й.Я. Даньків, Ф.Ф. Бутинець, Н.М. Ткаченко, М.В. Загірняк, І.М. Капаруліна, Ю.А. Верига, Ю.О. Ночовна, В.О. Подольська, Н.Л. Правдюк, О. В. Кіндрат, Ю.А. Хоптинський., С.М. Рогач, В. Г. Швець, В. І. Отенко, В. С. Лень. Але питання удосконалення фінансової звітності підприємства потребує більш глибокого дослідження.

Широкий спектр та складність невирішених проблем стосовно організації складання та подання фінансової звітності, визначають підвищену цікавість до здійснення дослідження з ціллю пошуку ефективних методик складання та подання фінансової звітності підприємства, що задовольнить запити різних груп користувачів.

Метою дослідження є обґрунтування фінансової звітності підприємства, методики її складання та аналіз показників і розробка практичних рекомендацій з удосконалення фінансової звітності підприємства.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання:

- визначити сутність фінансової звітності та її основних форм;
- розглянути вимоги та принципи складання фінансової звітності підприємства;
- дослідити фінансову звітність як інформаційну базу аналізу фінансового стану підприємства;
- надати організаційно-економічну характеристику підприємства;
- дослідити методiku підготовки та складання балансу на підприємстві;
- вивчити методiku складання Звіту про фінансові результати, та інших форм звітності підприємства;
- запропонувати шляхи вдосконалення бухгалтерського балансу як інструменту управління;
- запропонувати рекомендації щодо вдосконалення Звіту про фінансові результати.

Об'єктом дослідження є фінансова звітність як основа відомостей про фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, організаційні і методичні положення формування та аналізу фінансової звітності підприємства АТ «Сумський завод «Насосенергомаш».

Під час виконання даної роботи застосовувалися ряд методів та прийомів дослідження: групування, порівняння, балансовий метод, розрахунок відносних величин, методи елементарної математики та економічного аналізу, методи математичної статистики, тощо.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі й інші нормативно-правові документи, наукові роботи вчених-економістів, фахові періодичні видання, матеріали науково-практичних конференцій, відомості інформаційних агентств, а також фінансова звітність досліджуваного підприємства.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕТОДИКИ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність фінансової звітності, форми фінансової звітності підприємств

Підприємства щоденно здійснюють господарсько-економічні операції та оформлюють їх первинними документами, з відображенням в облікових регістрах підприємства. Задля ефективного та успішного управління діяльністю, оцінки результатів підприємства, виявлення невикористаних резервів збільшення обсягу виробництва, суб'єкти господарювання складають фінансову звітність.

Згідно з Законом України «Про бухгалтерський облік фінансову звітність в Україні» фінансова звітність - це бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період [34].

Існує багато підходів до визначення сутності даної звітності. Так, за МСБО 1 «Подання фінансової звітності» фінансова звітність - це така звітність, яка має на меті задовольнити потреби користувачів, які не можуть вимагати від суб'єкта господарювання скласти звітність згідно з їхніми інформаційними потребами [26].

В НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» фінансова звітність має таке значення «звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства» [35].

Отже, основна мета звітності реалізується шляхом надання економічної інформації про фінансові результати суб'єкта господарювання та стан його діяльності. Також представлення користувачам звітності, інформації для прийняття ними економічно вигідного рішення.

Складання та подання фінансової звітності регулюється на законодавчому рівні, з використанням відповідних документів (рис.1.1).

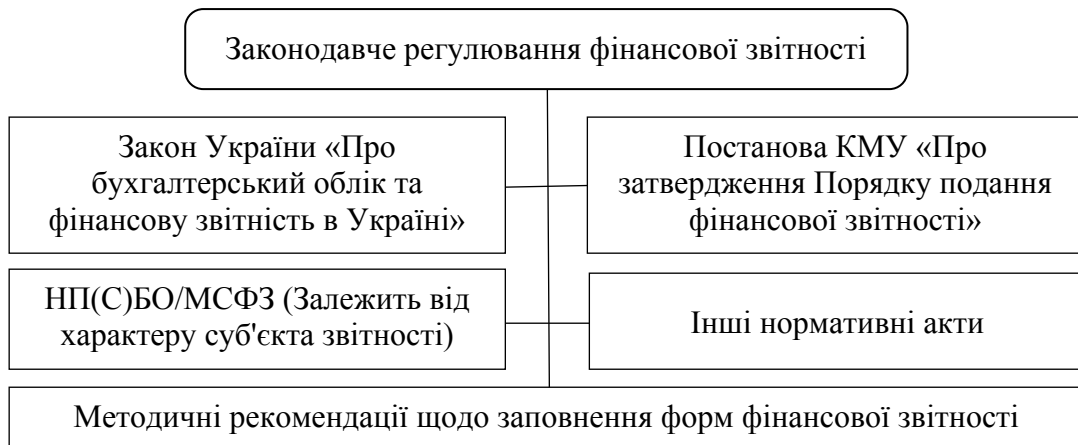

Рисунок 1.1 – Законодавче регулювання фінансової звітності

Фінансова звітність не тільки містить узагальнену економічну інформацію про фінансовий стан підприємства та його фінансові результати, а й демонструє показники ефективності управлінського персоналу щодо розпорядження довіреними їм ресурсами підприємства. Для відображення цієї інформації звітність повинна містити такі дані про суб'єкт підприємницької діяльності :

- активи;
- зобов'язання;
- власний капітал;
- дохід /витрати;
- прибутки / збитки;
- внески та виплати власникам чи акціонерам підприємства;
- грошові потоки.

Наведені дані, разом з примітками до звітності, допомагають здійснити прогноз інформації про майбутні грошові потоки суб'єкта підприємницької діяльності, визначити їх час та вірогідність події.

Для складання та подання фінансової звітності звітним періодом рахується календарний рік. Проміжна звітність наростаючим підсумком складається щоквартально. Проміжна звітність може складатися не тільки за квартал, але й за півроку та місяць. Аналізуючи періодичну звітність, можна

визначати та швидко виправляти знайдені недоліки в обліку, та попередити їх виникнення у подальшій діяльності підприємства [19].

До стандартних форм проміжної та річної фінансової звітності належать такі форми звітності (рис. 1.2).

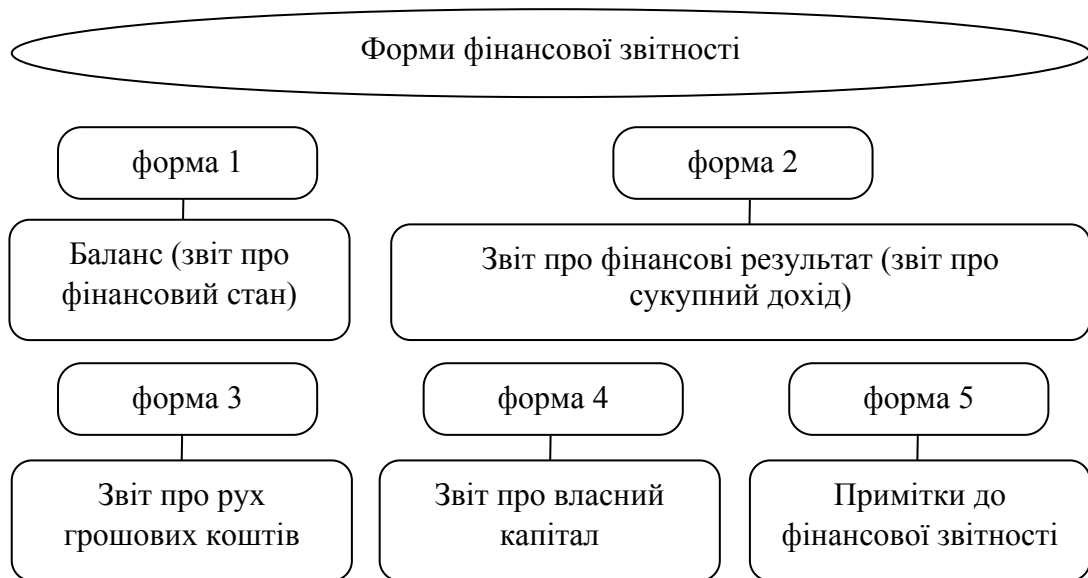

Рисунок 1.2 - Стандартні форми квартальної та річної фінансової звітності

Фінансова звітність являє собою сукупність даних, яким характерні логічні та інформаційні взаємозв'язки. Сутність логічного взаємозв'язку лежить у взаємній доповнюваності та взаємній кореспонденції розділів звітності та її статей. Регулярна звітність на підприємстві дозволяє провести аналіз більш оперативно, та без витрачання додаткового часу, на пошук потрібної інформації. Крім цього йде річ про динаміку показників та визначення загальної тенденції розвитку господарства. Окрім зазначених форм звітності, також потрібно мати доповнюючу інформацію про суб'єкт господарювання, яку інколи не наводять в фінансових звітах [19].

Звітні форми для підприємств та порядок їх складання та подання встановлено МФУ.

Форма № 1 «Баланс» – цей звіт, відображає дані про фінансовий стан суб'єкта господарювання, на звітну дату. Наводяться дані про активи

підприємства, зобов'язання та власний капітал. Активи демонструють відомості про розміщення ресурсів підприємства, а пасиви показують джерела їх фінансування. Сума активу за підсумком балансу повинна дорівнювати сумі пасиву, який включає в себе зобов'язання та власний капітал [19].

Основна причина складання та подання форми 1 полягає в наданні споживачам звітності повні, правдиві та об'єктивні відомості про фінансовий стан суб'єкта господарювання на звітну дату.

Форма № 2 «Звіт про фінансові результати» – цей звіт, відображає доходи, витрати та відомості про результати фінансової діяльності суб'єкта господарювання. Цей звіт зіставляє інформацію по доходам і витратам від здійснення різних видів діяльності (операційна, фінансова та інвестиційна діяльність) [48].

Форма № 3 «Звіт про рух грошових коштів» – це звіт, який має інформацію про прибуток грошових коштів та їх видаток на звітну дату, у результаті економічної діяльності підприємства. Мета складання звіту полягає в наданні інформації про рух грошових коштів та відображення змін, що відбулися у грошових потоках. Надходження коштів та їх видаток оцінюється в розрізі трьох видів діяльності, більш детальна інформація наведена в додатку Б [19].

Складання цього звіту можна здійснювати за двома методами, за прямим і непрямим. При прямому методі потрібно коригувати кожну статтю звіту, при непрямому методі трансформуванню підлягає безпосередньо сума чистого прибутку.

Форма № 4 «Звіт про власний капітал» – цей звіт, відображає відомості про зміни у складі власного та залученого капіталу, за період подання звітності підприємством. Щоб забезпечити порівнювальний аналіз даних наведених у звіті, підприємства повинні додавати до річного звіту звіт за минулий рік [19].

Форма № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» – наводяться

показники які не були розкриті в інших звітах, та пояснення до них. Даний звіт забезпечує більш деталізовану і обґрунтовану інформацію про статті інших форм звітності, а також дані розкриття яких передбачено стандартом за яким звітує підприємство (рис. 1.3) [48].

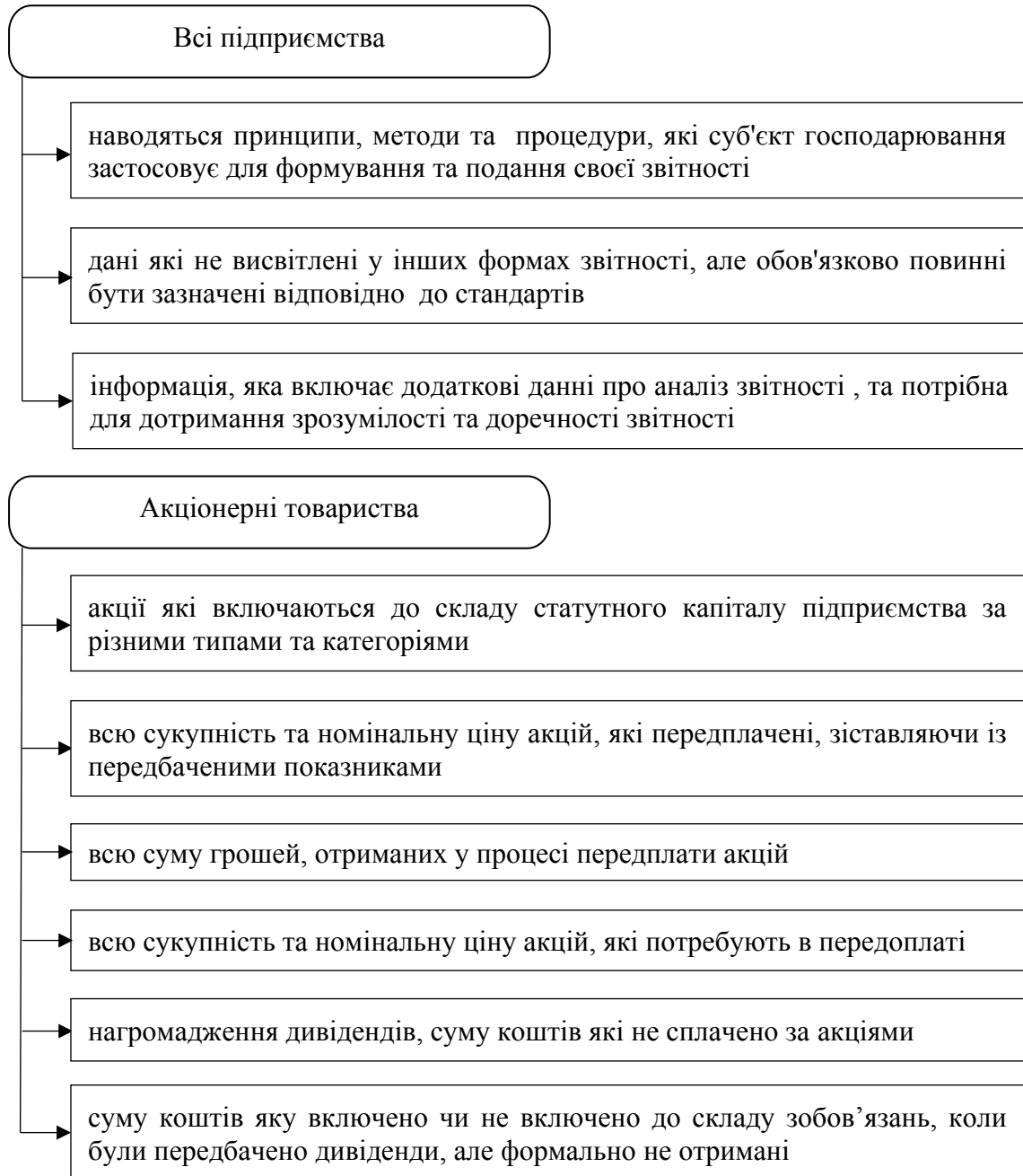

Рисунок 1.3 – Інформація що підлягає розкриттю в примітках до фінансової звітності

Отже, всі п'ять форм звітності містять данні про фінансовий стан та

результати діяльності суб'єкта господарювання. В звітах наводиться інформація про рух грошових коштів, власний капітал підприємства та результати його діяльності за період подання звітності. Кожна форма звітності більш широко розкриває відомості про стан діяльності підприємства, що дає можливість підвищити точність та об'єктивно провести аналіз суб'єкта господарювання. Складання фінансової звітності є невід'ємною частинною успішного функціонування підприємства.

1.2 Вимоги та принципи складання фінансової звітності підприємства

З урахуванням НП(С)БО 1 основна вимога, інформації що наводиться у фінансових звітах, є правдиве її відображення щодо діяльності підприємства. Щоб інформація мала правдиве відображення вона повинна відповідати якісним характеристикам: достовірність, зрозумілість, значимість і порівнюваність (рис. 1.4) [13].

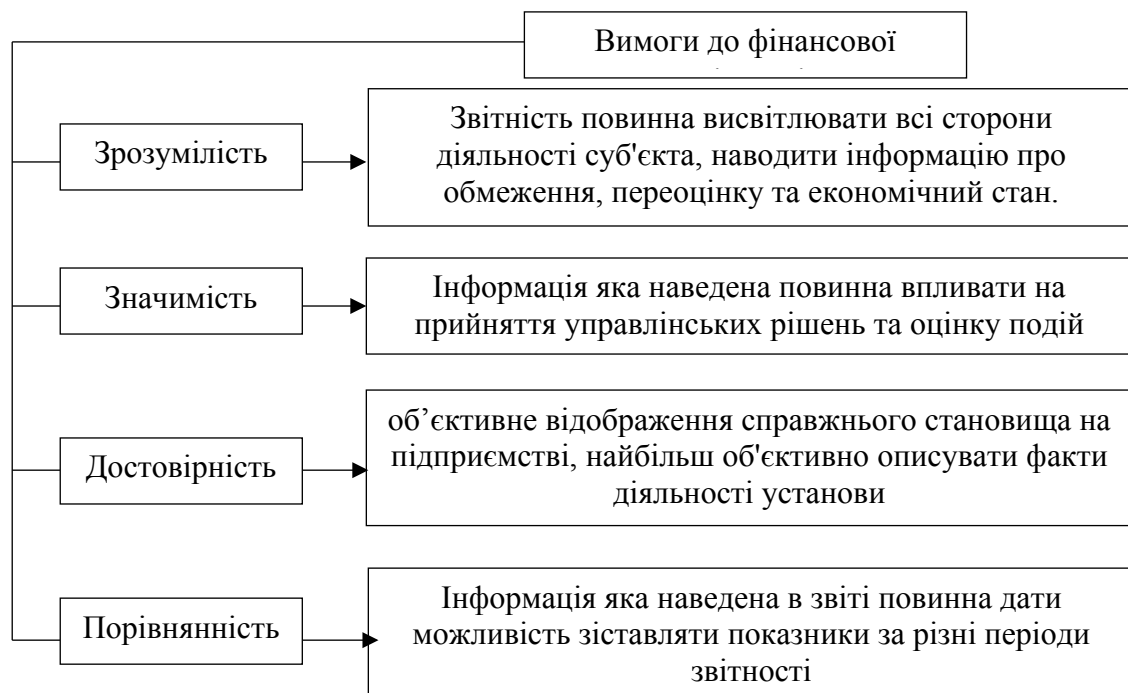

Рисунок 1.4 – Вимоги до фінансової звітності

Достовірність - це показник якості інформації, що означає її повноту і загальну точність. Інформація що наведена в звітності повинна бути точною та об'єктивною, підтверджена даними поточного обліку та належними документами [13].

Зрозумілість – дані, які зазначаються у звітах суб'єкта господарювання, повинні бути зрозумілі, з розрахунком на правильне сприйняття її споживачами за умови, що вони володіють достатнім рівнем знань.

За якісною ознакою порівнюваності інформації, стоїть можливість користувачам порівнювати звіти суб'єкта господарювання, за різний час звітування та звіти конкурентів підприємства. Така можливість дозволяє дати оцінку динаміки розвитку організації.

Головним чином, звітність суб'єкта господарювання задовольняє інформаційні вимоги споживачів звітності, які не можуть отримати звіти, складені відповідно з їхніми інформаційними потребами.

Головною ознакою якості звітності є її своєчасність, дотримання термінів складання та подання. Найнадійніша інформація може втратити своє значення, якщо вона подана несвоєчасно. Таким чином, фінансова звітність повинна подаватися суб'єктом звітності своєчасно, щоб забезпечити її продуктивне застосування [13].

Щоб звітність була ефективним засобом управління і контролем діяльності підприємства, необхідно щоб вона базувалася з використанням відповідних принципів (рис. 1.5).

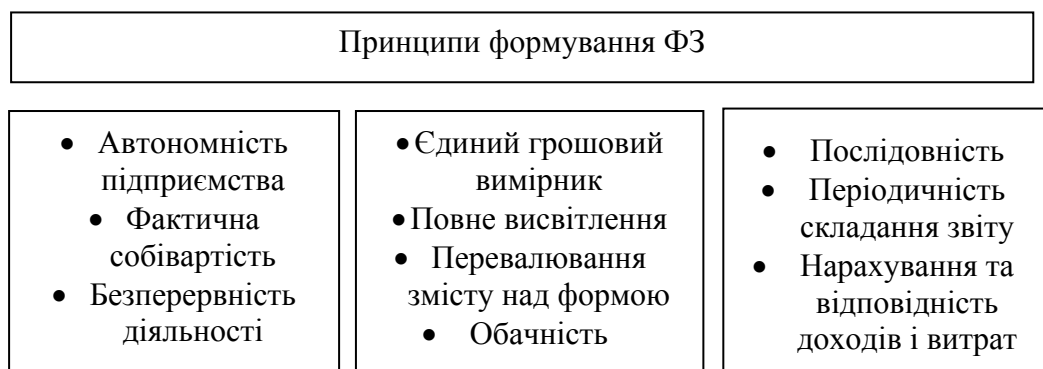

Рисунок 1.5 – Принципи формування фінансової звітності

Звітність суб'єкта господарювання повинна формуватися з використанням даних принципів [35]:

- а) автономність полягає в тому, щоб підкреслити і відобразити в обліку юридичну самостійність підприємства як суб'єкта господарських відносин;
- б) безперервність діяльності, полягає в оцінці активів та зобов'язань суб'єкта господарювання яка проводиться виходячи з гіпотези, що діяльність підприємства буде здійснюватися й надалі;
- в) принцип періодичності, сутність якого розкривається в розподілі діяльності організації на рівні періодів з подальшим складанням звітності;
- г) історична (фактична) собівартість, цей принцип обумовлює перевагу оцінки активів, зважаючи на витрати затрачені на їх формування;
- д) нарахування, відповідно з цим поняттям доходи та витрати відображають в мить їх появи незважаючи на час їх фактичного надходження чи оплати грошей;
- е) повне висвітлення, даний принцип згідно з яким звітність повинна мати всі дані операцій та подій які були здійснені на підприємстві, і можуть вплинути на думку, що приймаються на основі таких даних;
- ж) послідовність, полягає в постійному використанні вибраної та діючої облікової політики підприємства;
- з) обачність, відповідно якому методи оцінки, що використовуються в обліку, зобов'язані уникати зменшення оцінки зобов'язань з витратами і збільшенню оцінки активів та доходів суб'єкта господарювання;
- и) превалювання сутності над формою, за цим методом операції зобов'язані обліковуватись згідно з їх сутністю, а не тільки згідно з юридичною формою;
- к) єдиний грошовий вимірник, передбачається обчислення та підсумовування всіх операцій організації у звітності яку вона складає в єдиній грошовій одиниці.

Отже, звітність складена за відповідними критеріями та принципами надає користувачам повну, правдиву інформацію про фінансовий стан суб'єкта господарювання, для прийняття ними економічно вигідних рішень. Якісна фінансова звітність містить лише доречну та правдиву інформацію. Використання наведених принципів та дотримання даних вимог беззаперечно веде до складання якісної фінансової звітності

1.3 Фінансова звітність як інформаційна база аналізу фінансового стану підприємства

Аналіз фінансової звітності є необхідною складовою належної роботи підприємства, оскільки аналіз дає змогу знайти резерви поліпшення фінансового стану підприємства та оцінити їх ефективність використання. Також аналіз надає змогу своєчасно вжити заходи, спрямовані на підвищення показників фінансово господарської діяльності підприємства. Аналіз фінансової звітності проводиться в декілька етапів (рис.1.6) [40].

Рисунок 1.6 - Етапи проведення аналізу фінансової звітності

Аналіз надає підготовлену інформаційну базу для поточного і стратегічного фінансового управління, и не менш важливо він сприяє забезпеченню оптимального виробничого та соціального розвитку колективу за рахунок використання виявлених у результаті аналізу резервів.

При здійсненні аналізу фінансової звітності, кожна форма звітності розкриває свою неповторювану інформацію про фінансовий стан підприємства (табл. 1.1) [18].

Таблиця 1.1 - Призначення основних компонентів фінансової звітності

Зміст форми	Використання інформації
Баланс	
Наводиться інформація про економічні ресурси якими володіє підприємство, на звітну дату	Аналіз складу ресурсів, оцінка ліквідності та платоспроможності суб'єкта господарювання; здійснення прогнозу майбутніх потреб у позиках; аналіз та прогноз змін в складі ресурсів, які установа (можливо) візьме під контроль в майбутньому
Звіт про фінансові результати	
Розкриттю підлягають дані про доходи та витрати підприємства, а також наводиться інформація про фінансові результати за період подання звітності	Аналіз та прогнозування прибуткової діяльності суб'єкта господарювання
Звіти про рух грошових коштів	
Освітленню підлягають відомості про надходження та видаток грошових коштів за звітний період	Аналіз та прогнозування операційної, інвестиційної та фінансової видів діяльності суб'єкта господарювання
Звіт про власний капітал	
Наводяться дані про склад власного та залученого капіталу підприємства за звітний період.	Аналіз та прогнозування змін у структурі власного та залученого капіталу
Примітки	
Наводяться дані по вибраній обліковій політиці, інформація яка не була зазначена в інших звітах але є обов'язковою відповідно до вибраного підприємством стандарту	Аналіз та прогнозування облікової політики, ризиків чи невизначеності, що має вплив на устанovu, її ресурсу та зобов'язань.

Фінансова звітність при здійсненні аналізу повинна надавати можливість оцінити динаміку, та перспективи одержання прибутку суб'єктом господарювання, шанс провести оцінку існуючих на підприємстві достатнього рівня фінансових ресурсів та ефективно їх використання. До того

ж фінансова звітність зобов'язана надати змогу приймати аргументовані управлінські рішення, відносно фінансової діяльності суб'єкта господарювання.

Фінансова звітність повинна виконувати такі функції:

- а) надання об'єктивної оцінки фінансового стану;
- б) виявлення факторів та причин що призвели до нинішнього стану на підприємстві;
- в) підготовка і аргументування прийнятих управлінських рішень;
- г) вчасне прийняття заходів для збільшення платоспроможності суб'єкта господарювання;
- д) гарантування підготовки планів для покращення фінансового становища підприємства;
- е) пошук і використання резервів для покращення фінансового становища на підприємстві та підвищення ефективності його діяльності [45].

Метод аналізу звітності реалізується через виконання певних прийомів в дослідженні. Успішно підібраний метод аналізу є забезпеченням точного результату під час аналізу ефективності розвитку підприємства.

На практиці існує декілька методів для аналізу фінансової звітності. Усі методи аналізу звітності можна розділити на якісні (які не зазначають інформацію про числові характеристики явищ, що аналізуються, а тільки дають відповідь на запитання) та кількісні (зазначають точний числовий опис економічних процесів) [18].

При аналізі фінансової звітності застосовуються різні спеціальні прийоми : групування, розрахунок коефіцієнтів, балансове зіставлення, узагальнення, графічне зображення величин, дисконтування, розчленування загальних показників, ланцюгові підстановки, розрахунок рядів динаміки, порівняння, індекси, економічно-математичні методи.

Зазначені методи та прийоми окреслюють найважливіші складові аналізу функціонування суб'єкта господарювання, до яких належать:

— горизонтальний аналіз. Даний аналіз здійснюється з метою

оволодінням інформації про динаміку різних фінансових показників, порахованих з використанням інформації звітності за звітний період. Прораховуються абсолютні зміни так і відносні, темпи росту відокремлених показників за різні періоди часу з визначенням загальних тенденцій їх змін;

- вертикальний аналіз. Даний аналіз спирається на порівняння питомої ваги різних структурних складових звітності;
- порівняльний аналіз. Даний аналіз зіставляє інформацію по плановим і фактичним показникам, або відомості по фактичних та нормативних показників. Порівнянню підлягають такі показники : обсяг реалізації, собівартість та ціна на готовий виріб тощо;
- коефіцієнтний аналіз. Суть даного аналізу лежить у порівнянні показників звітності з метою подальшого розрахунку таких коефіцієнтів як платоспроможності, оборотності активів, чи фінансової стабільності суб'єкта господарювання, тощо;
- факторний аналіз. Цей аналіз здійснюється для оцінки впливу деяких чинників, на рівень належних дійових показників [45].

Отже, аналіз звітності дозволяє одержати дані щодо фінансового стану суб'єкта звітності, отримати інформацію про фінансові результати його діяльності, та грошові потоки які проводилися на підприємстві. Результати аналізу є досить корисними для більшості користувачів звітності, адже вони приймають рішення спираючись на подану інформацію. Тому суб'єктам господарювання потрібно знати, зростає чи знижується питома вага власного капіталу, провести оцінку правильності застосування ресурсів підприємства. Підсумовуючи, можна зробити висновок, що аналіз фінансової звітності є найважливішою складовою успішного функціонування підприємства.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА АТ «СУМСЬКИЙ ЗАВОД «НАСОСЕНЕРГОМАШ»

2.1 Організаційно-економічна характеристика підприємства

Публічне акціонерне товариство «Сумський завод насосного та енергетичного машинобудування «Насосенергомаш» відноситься до структури холдингу АТ «Група ГМС». Це одне з наймасштабніших в СНД насосно-будівельне підприємство, яке зосереджене на розробці і виготовленні насосного обладнання для нафтогазової та енергетичної галузі, водного господарства та агропромислового комплексу. Насосне обладнання виготовляється відповідно до міжнародних галузевих стандартів.

Повне найменування підприємства: Акціонерне товариство «Сумський завод насосного та енергетичного машинобудування «Насосенергомаш». Скорочена назва: АТ «Сумський завод «Насосенергомаш». Установчим документом акціонерного товариства який регулює питання створення та його діяльності є Статут.

Статутний капітал підприємства поділений на певну кількість іменних акцій ідентичної вартості. Статутний капітал підприємства утворюється шляхом випуску та продажу іменних акцій підприємства. АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» самостійно несе відповідальність за свої зобов'язання усім своїм майном.

Статутний капітал підприємства складає 24 721 658,40 гривень, та поділений на 30 902 073 шт. простих акції імітовані підприємством, номінальною вартістю 0,80 гривень кожна. Акціонери не несуть відповідальності за зобов'язання підприємства, а відповідають лише за ризик збитків у рамках вартості акцій, якими вони володіють.

Метою діяльності підприємства є отримання прибутку шляхом здійснення виробничо-господарської, фінансово-економічної та іншої діяльності для задоволення соціальних та економічних потреб акціонерів.

Підприємство може виконувати будь-яку фінансово-господарську діяльність, не заборонену законодавством. Основна діяльність підприємства зосереджена на розробці та виготовленні насосного обладнання для різних галузей народного господарства, сервісного обслуговування та своєчасного постачання запасних частин.

На підприємстві діє Система контролю якості, яка сертифікована на відповідність міжнародному стандарту ISO 9001: 2008. Постачання лабораторії сучасні устаткування дозволяє гарантувати високу якість реалізованої продукції.

Досліджуване підприємство «Сумський завод «Насосенергомаш» має ступеневу організаційну структуру в якій взаємозв'язок і взаємодія між цехами та підрозділами здійснювалась безпосередньо через керівництво підприємства. Така організаційна структура відповідає умовам підприємства та його розміру. Організаційна структура підприємства представлена у вигляді схеми у додатку В.

Підприємство веде як бухгалтерський так і податковий облік, також формує звітність та звітує до державних органів згідно з діючим законодавством. Статистична звітність формується на інформації бухгалтерського обліку, звітність подається в встановленому розмірі органам державної статистики. Звітній рік підприємства дорівнює календарному. Товариство веде облік згідно з вимогами МСФЗ.

Товариство щорічно складає та подає 5 форм фінансової звітності сформовані відповідно вимогам МСФЗ. Проміжна звітність в складі 5 форм звітності складається по квартално.

Для ведення бухгалтерського та податкового обліку на підприємстві застосовуються такі програми: 1С:Підприємство, IT Enterprise, Арт-Звіт, М.Е.Дос та Инфо-Предприятие.

Управлінський персонал підприємства відповідає за складання і достовірне відображення інформації відповідно до вимог МСФЗ та відповідає за систему внутрішнього контролю на підприємстві, яку

управлінський персонал рахує потрібним для забезпечення складання фінансової звітності, що не буде мати викривлення в результаті помилки або шахрайства.

Щорічно на підприємстві проводиться незалежний аудит компанією ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ Бі ЮКРЕЙН» з подальшим оприлюдненням звіту на сайті підприємства. Цілями аудиту є одержання підтвердженої впевненості, що фінансова звітність підприємства в цілому не має серйозних викривлень за результатами шахрайства або помилки.

Аудиторська перевірка діяльності підприємства також може бути здійснена на вимогу акціонера, який має в своєму розпорядженні більше 10 відсотків акцій підприємства. В даному випадку акціонер самостійно заключає договір про проведення перевірки, з визначеним ним аудитором чи аудиторською фірмою, в якому прописується обсяг перевірки.

Корпоративне управління яке діє на підприємстві є однією з основних складових та умовою успішної діяльності підприємства. До корпоративного управління товариства належить наглядова рада, голова правління, заступники голови правління та загальні збори.

Фінансовий стан підприємства є латентною економічною ознакою, що утворюється в процесі здійснення виробничо-господарської діяльності. Таким чином аналіз фінансового стану неможливо правдиво виконати через один, хоч найвагоміший, показник, а лише за умови використання сукупності, системи показників, котрі розвернуто й в повній мірі описують фінансове становище на підприємстві. До найвагомішої системи показників аналізу фінансового становища на підприємстві відносять майновий стан, ліквідність, платоспроможність, фінансову стійкість, ділову активність та рентабельність підприємства. Підчас здійснення даного аналізу була використана інформація яка зазначена в додатках Г, Д.

Вагомим етапом при здійсненні оцінки фінансового становища на підприємстві є здійснення первинного дослідження динамічних змін фінансово-економічних показників, які наведені у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Аналіз фінансово-економічних показників діяльності АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» за 2015-2018 рр.

Показники	Роки				Середній абсолютний приріст, тис.грн
	2015	2016	2017	2018	
Чистий дохід від реалізації продукції, тис.грн	1193407,00	1179993,00	1129151,00	1298638,00	35077,00
Собівартість реалізованої продукції, тис.грн	-823182,00	-823119,00	-834459,00	-1061965,00	-79594,33
Валовий прибуток (збиток), тис.грн	370225,00	356874,00	294692,00	236673,00	-44517,33
Чистий прибуток підприємства, тис.грн	137819,00	129776,00	114269,00	1441,00	-45459,33
Валюта балансу, тис.грн	1324393,00	1393247,00	1545556,00	1760245,00	145284,00
Власний капітал, тис.грн	870390,00	999932,00	1094117,00	1095558,00	75056,00
Власні оборотні кошти, тис.грн	285037,00	394436,00	471956,00	449111,00	54691,33
Кредиторська заборгованість, тис.грн	222749,00	245227,00	276307,00	620705,00	132652,00
Дебіторська заборгованість, тис.грн	224413,00	294209,00	339293,00	456511,00	77366,00

За результатами проведеного аналізу, видно що на підприємстві зріс чистий дохід від реалізації товару, але разом з цим зросли витрати на собівартість продукції. Становище погіршує зменшення валового и чистого прибутку підприємства, та збільшення кредиторської заборгованості.

Як позитивне в фінансовій діяльності підприємства слід відмітити підвищення таких показників: валюти балансу, власного капіталу, власних

оборотних коштів та дебіторської заборгованості.

Проведений аналіз фундаментальних показників дає не однозначні висновки, так як деякі показники демонструють покращення фінансового стану, інші ж натомість про його погіршення.

З ціллю провести аналіз майнового стану підприємства «Насосенергомаш» доречно застосовувати такі показники, наведені у таблиці 2.2. Аналіз сукупності показників дає спроможність сформувати об'єктивний висновок, наскільки доречно користується підприємство своїм майном, чи все добре на підприємстві з оновленням основних засобів та його вибуттям.

Таблиця 2.2 – Аналіз показників майнового стану та ефективності використання основних засобів АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» за 2015-2018 рр.

Показники	Роки				Середній темп росту (приросту)
	2015	2016	2017	2018	
Коефіцієнт зносу	-0,27	-0,31	-0,35	-0,38	12,46
Коефіцієнт вибуття	-0,29	-0,33	-0,37	-0,41	12,34
Коефіцієнт оновлення	0,93	0,93	0,93	0,93	0,10
Фондовіддача	1,67	1,53	1,36	1,46	-4,37
Фондоємність	0,60	0,65	0,73	0,69	4,57

Аналіз даних показників демонструє, що коефіцієнт зносу у 2015 р. становив 0,27 а на кінець 2018 р. зріс на 12% та склав 0,38, що не є нормою. Це свідчить про збільшення частки основних засобів які списуються на витрати виробництва. Коефіцієнт вибуття за всі роки дослідження менший ніж коефіцієнт оновлення, це цілком відповідає нормативному значенню. Але темп приросту коефіцієнта вибуття більший ніж у оновлення, це може призвести до проблем у майбутньому.

Показник фондівіддачі свідчить про зменшення виручки отриманої від готової продукції в розрізі експлуатації основних фондів вартістю 1 грн. Збільшення показника фондоємність свідчить про збільшення суми основних фондів, які було використано при виготовлення продукції вартістю

1грн.

Наступним кроком в аналізі фінансового становища на підприємстві є оцінка його ліквідності та платоспроможності.

Ліквідність описує можливість швидкої трансформації активів підприємства на кошти, без втрати їх ринкової вартості. Аналізуючи ліквідність підприємства, потрібно оцінити достатню наявність коштів в оборотних активах, для погашення поточних заборгованостей підприємства.

Платоспроможність є найвагомішою вимогою для фінансової діяльності підприємства. Даний показник описує можливість установи проводити чергові витрати, та погашати грошові зобов'язання готівкою та легкоомобілізуємими коштами та активами підприємства.

Аналіз ліквідності та платоспроможності здійснюється за розрахунком таких показників, котрі наведені в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 - Аналіз ліквідності та платоспроможності АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» за 2015-2018 рр.

Показники	Роки				Середній темп приросту %
	2015	2016	2017	2018	
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,28	0,32	0,19	0,18	-13,79
Коефіцієнт розрахункової платоспроможності	0,63	1,25	1,04	0,66	1,44
Коефіцієнт ліквідної платоспроможності	1,63	2,00	2,05	1,68	0,97
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,97	1,49	1,34	0,90	-2,27
Коефіцієнт покриття	2,17	2,98	3,06	1,72	-7,56
Чистий оборотний капітал, тис.грн	398699,00	523206,00	621428,00	464463,00	5,22

Аналіз даних показників демонструє, що коефіцієнт абсолютної ліквідності у 2015 р. становив 0,28 а на кінець 2018 р. знизився на 13% та склав 0,18, що не є нормою. Це свідчить, що підприємство не може швидко погасити короткострокові зобов'язання. Також негативним моментом є

зменшення таких коефіцієнтів, як швидка ліквідність (-2.27%) та коефіцієнт покриття (-7,56%).

Коефіцієнт розрахункової платоспроможності також вважається досить низьким на протязі всього досліджуваного періоду, при нормативному значення 0,7-0,8. Позитивним моментом є те що цей показник зріс на 1,44% порівняно з базисним роком. Також змін в кращу сторону зазнав такий показники, як коефіцієнт ліквідної платоспроможності (0,97%), який доводить що в підприємства достатньо всіх оборотних засобів, для повного погашення своїх боргових зобов'язань. Також на підприємстві зріс чистий оборотній капітал на 5, 22%.

Головним показником в діяльності підприємства є його фінансова стійкість, яка засвідчує про стабільність функціонування організації з позиції довготривалої перспективи.

Оцінки фінансової стійкості підприємства здійснюється за розрахунком таких показників, котрі наведені в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 - Аналіз фінансової стійкості АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» за 2015-2018 рр.

Показники	Роки				Середній темп приросту, %
	2015	2016	2017	2018	
Коефіцієнт автономії	0,66	0,72	0,71	0,62	-1,80
Коефіцієнт фінансової стабільності	1,92	2,54	2,42	1,65	-4,91
Коефіцієнт залежності підприємства від довгострокових зобов'язань	0,13	0,13	0,14	0,01	-52,43
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,46	0,52	0,57	0,42	-2,54
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	0,54	0,66	0,67	0,42	-8,22

На основі результату аналізу, проведеного в табл. 2.4 можна зазначити, що від загальної суми джерел фінансових ресурсів установи на кінець 2015 р. та 2018 р. власні кошти склали 0,66% та 0,62%, що в цілком відповідає

нормі. Як наслідок цього коефіцієнт фінансової стабільності, який демонструє яка частина діяльності функціонує за рахунок власних коштів, а котра за рахунок залучених, теж відповідає нормі, на протязі 4 досліджуваних років.

Стабільне зменшення показника залежності підприємства від довгострокових зобов'язань вказує на зростання платоспроможності. Також показники забезпеченості власними оборотними коштами та маневреність власного капіталу теж відповідають встановленому нормативному значенню.

Наступним етапом оцінки є розрахунок ділової активності, котра демонструє швидкість обертання матеріальних запасів установи, її активів, розрахунків зі своїми контрагентами та ін. (табл. 2.5).

Таблиця 2.5 - Аналіз ділової активності АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» за 2015-2018 рр.

Показники	Роки				Середній темп приросту, %
	2015	2016	2017	2018	
Коефіцієнт оборотності активів	0,89	0,87	0,77	0,79	-4,02
Оборотність кредиторської заборгованості	18,42	12,08	8,34	7,74	-25,10
Оборотність дебіторської заборгованості	10,62	6,45	4,47	4,56	-24,58
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	33,89	55,85	80,52	79,02	32,60
Період погашення кредиторської заборгованості, днів	19,54	29,79	43,17	46,51	33,51
Коефіцієнт оборотності запасів	2,98	2,94	2,48	2,48	-5,90
Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача)	1,67	1,53	1,36	1,46	-4,37
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	1,49	1,26	1,08	1,19	-7,30

На основі здійсненого аналізу можна встановити зниження ділової активності даного підприємства. Цей висновок підтверджує зменшення у коефіцієнта оборотності активів на 4,02% у звітному році в порівнянні з базисним, та зменшення власного капіталу на 7,30% та скорочення часу їх

оборотності.

Зменшення коефіцієнту оборотності дебіторської та кредиторської заборгованості говорить про збільшення часу на погашення таких зобов'язань. Показник періоду погашення заборгованості, демонструє на скільки днів збільшився час погашення заборгованості.

Вагомою складовою при аналізі фінансового становища АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» є аналіз його рентабельності (табл. 2.6).

Таблиця 2.6 - Показники рентабельності АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» за 2015-2018 рр.

Показники	Роки				Середній темп приросту, %
	2015	2016	2017	2018	
Рентабельність діяльності	0,17	0,16	0,13	0,00	-73,73'
Рентабельність продажу	0,20	0,18	0,12	0,00	-126,69
Рентабельність продукції	-0,45	-0,43	-0,35	-0,22	-20,87
Рентабельність власного капіталу	0,17	0,14	0,11	0,00	-80,29
Рентабельність активів	0,10	0,10	0,08	0,00	-79,60

За результатами дослідження можна зробити висновок, що діяльність даного підприємства впродовж періоду дослідження була збитковою. Про це свідчить зменшення всіх показників рентабельності. Більше всього негативних змін зазнала рентабельність продажу, що свідчить про збитковість продаж за операційною діяльністю по підприємству цілому.

Підсумовуючи результати проведеного аналізу за 4 досліджувані роки, можна прийти до неоднозначних висновків. Загалом підприємство є досить фінансово стійким, але має проблеми іншими показниками розрахунку фінансового становища. Оцінка майнового стану демонструє що підприємство не ефективно використовує свої основні фонди.

Оцінка ліквідності та платоспроможності демонструє що у підприємства достатня кількість всіх оборотних засобів, для повного погашення своїх боргових зобов'язань, але підприємство не в змозі терміново погасити свої зобов'язання та здійснити не передбачувані витрати.

Оцінка фінансової стійкості зображує незалежність даного підприємства від фінансування за рахунок зовнішніх джерел, та здатність самостійно ліквідувати всі свої зобов'язання власними коштами. Значна частка господарської діяльності фінансується з джерела власних коштів. Негативним є те що майже вся складова власного капіталу вкладена в необоротні активи, що робить власний капітал не маневреним. Майже всі показники знаходяться в межах нормативного значення, але мають схильність до погіршення.

Аналіз ділової активності демонструє що на підприємстві дуже низька швидкість обороту коштів, що призводить до зменшення рівня прибутковості підприємства. Результати аналізу рентабельності підприємства показують, що капітал яким володіє підприємство є непродуктивним, незалежно від джерел його формування. Цілком підприємство має шанс на успішне функціонування, якщо змінити деякі підходи обліку на підприємстві.

2.2 Методика підготовки та складання бухгалтерського балансу на підприємстві

АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» є великим підприємством, воно зобов'язане формувати свою фінансову звітність відповідно вимогам МСФЗ. Однак до державних органів фінансову звітність підприємство подає за формами НП(С)БО, окрім приміток (ф. №5), що складаються у довільній формі. Фінансова звітність формується та подається у національній грошовій одиниці – гривня.

Перед складанням фінансової звітності АТ «Насосенергомаш» проводять підготовчі роботи та підготувати облікові дані для відображення їх у звітності. Обсяг підготовчої роботи залежить від періоду, за котрий формується звітність. Найбільша сукупність цієї роботи виконується перед формуванням річної фінансової звітності.

До початку складання звітності працівники бухгалтерії товариства

вивчають нові нормативно-правові документи, та зміни і доповнення до законів, котрі мають відношення до змісту, структури та порядку формування та подання звітності.

Також невід'ємним етапом в підготовчій роботі, є інвентаризація. Головний бухгалтер АТ «Насосенергомаш» складає наказ по підприємству, про проведення інвентаризації, призначення складу інвентаризаційної комісії, та часу її здійснення. Отримані результати інвентаризації відображають на рахунках обліку.

Отримані результати інвентаризації та постанову щодо винесених розбіжностей схвалюється керівником товариства. Перед формуванням річного фінансового звіту на підприємстві проводиться вивірка залишків по рахункам в банку та вивірка заборгованостей підприємства. Для даної роботи головний бухгалтер формує графік здійснення таких вивірок і призначає для цього робітників бухгалтерії. Отримані результати вивірок розглядаються керівником підприємства. Розбіжності, виявлені в процесі вивірки, повинні бути віддзеркалені на рахунках обліку в тому періоді, у якому вони були знайдені.

Наступним кроком в підготовчій роботі є перевірка та уточнення даних періодичної та річної звітності товариства, на відповідність критерія порівнянності. Потреба даної перевірки утворюється завдяки, окремим законам та нормативно-правових документів котрі починають функціонувати не з дати їх запровадження, а з початку минулих періодів звітування, у тому числі причиною також можуть бути структурні зміни які відбулися на підприємстві.

Також при підготовці фінансової звітності АТ «Насосенергомаш» здійснює переоцінку активів, в тому випадку коли існує значна різниця між залишковою вартістю актива та його справедливою, на дату бухгалтерського балансу. Коли проводиться переоцінка актива, тоді підприємство на ту ж саму дату переоцінює всі активи які відносилися до тієї ж самої групи.

Щоб відобразити реальні дані в фінансовій звітності АТ

«Насосенергомаш» дотримується принципу погодженості доходів та витрат, що відносяться до звітного періоду. Тому підприємство нараховує належні резерви, що зазначені в наказі про облікову політику, та здійснює коригування тих котрі вкинули, але не використовувалися в звітному періоді, та їх залишки не переносяться на наступний звітний рік. Підприємство списує витрати майбутніх періодів, в тій частині котра належить до звітного періоду і відображає всі доходи, які зараджували одержанню прибутку в звітному році. Також на підприємстві закривають всі операційні рахунки, які належать звітному періоду.

Перед складанням звітності обов'язково на підприємстві завершують записи на рахунках аналітичного обліку. Окремої уваги потребують закриття рахунків по доходам та витратам. Витрати та доходи показують на основі принципу бухгалтерського обліку – нарахування та відповідальності доходів та витрат. Для розрахунку фінансового результату за період зіставляють доходи за період з витратами, необхідними для одержання цих доходів. Разом з тим доходи і витрати зазначають в обліку та звітності в час їх утворення, незалежно від дати отримання грошових коштів.

На початок звітного періоду відкривають усі рахунки по 7 та 9 класу, а на кінець періоду їх закривають (табл. 2.7). Потім наступає етап складання бухгалтерського балансу.

Таблиця 2.7 – Закриття рахунків з обліку доходів і витрат на АТ «Сумський завод «Насосенергомаш»

Витрати Кредит розрахунку	Фінансові результати	Дохід
		Дебіт розрахунку
1	2	3
90	791. Результат основної (операційної) діяльності	70
92		
93		
94		
95	792. Результат фінансових операцій	72
96		73

Продовження таблиці 2.7

1	2	3
97	793. Результат іншої звичайної діяльності	74
99	794. Результат надзвичайних подій	75

Така комплексна робота потрібна не тільки для дотримання належної достовірності даних, а й для отримання інформація для заповнення форм звітності.

Після завершення підготовчої роботи переходять до безпосереднього складання звітності.

Найголовнішим елементом фінансової звітності є Баланс, в якому наводяться відомості по активам, зобов'язанням та власному капіталу товариства «Насосенергомаш» на дату подання звіту. Заповнення Балансу починається із титульної сторінки, яка окрім тексту має ряд кодів.

Основна частина звіту підприємства формується на основі зібраних даних по синтетичному та аналітичному обліку на кінець періоду звітності. Таку інформацію представляють облікові регістри, до яких входять відомості, книги та журнали. Облікові регістри зі свого боку складаються на базі первинних документів.

Для порівняння звітів за різні періоди у Балансі товариства містяться відомості на початок звітного періоду та на його кінець. Інформацію котра зазначена на початок періоду переносять у звіт з минулого річного Балансу, а відомості на кінець періоду – беруть з Головної книги.

Вимоги щодо визначення статей Балансу наведені в наказі Міністерства фінансів України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності», а норми щодо оцінки статей – зазначені в МСБО, які розкривають їх облік, наприклад, МСБО 16 «Основні засоби», МСБО 2 «Запаси» тощо.

Для того щоб безпомилково сформувавши Баланс, на підприємстві використовують такі правила:

- активи зазначаються в звіті тільки тоді коли їх оцінку можливо достовірно визначити, та є можливість отримання в наступних періодах економічної вигоди, пов'язаної з використанням такого активу.
- витрати при купівлі та формування активу, котрі неможливо відобразити в звіті, відносяться до складу витрат за звітний період;
- зобов'язання зазначають, тільки про достовірній визначеності його оцінки, та за умови якщо існує вірогідність зменшення економічних вигід в майбутніх періодах, за наслідком їх погашення;
- власний капітал та фінансовий результат зазначаються в Балансі водночас з зазначенням активів і зобов'язань, які спонукають до їх зміни;

Після заповнення усіх рядків в Балансі, підприємство підраховує суми активу та пасиву, в тому випадку коли вони є тотожними, то Баланс сформований вірно.

Приклад порядку заповнення статей Балансу на АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» наведено в додатку Е (представленні статті Балансу де за останні 5 років відбувався рух грошових коштів).

Сформований бухгалтерський фінансовий звіт ретельно розглядається головним бухгалтером підприємства, перевіряється не тільки правильність заповнення рядків в звіті, так і предмет їх взаємоузгодженості. Наступним кроком є детальний аналіз даних в звіті, який здійснює головний бухгалтер та керівник підприємства. За умови належно складеного фінансового звіту головний бухгалтер та керівник підписують звіт. Далі фінансовий звіт подають до належних органів, згідно з постановою КМУ «Про затвердження Порядку подання фінансової звітності».

Отже, перед тим як складати фінансову звітність на підприємстві АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» виконуються підготовчі роботи, які не менш трудомісткі ніж складання самих звітів. Після проведення підготовчої роботи, головний бухгалтер отримує інформацію для складання повної, правдивої, та неупередженої фінансової звітності.

2.3 Методика складання Звіту про фінансові результати та інших форми звітності

До пакету форм фінансової звітності на АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» входять й інші форми звітності, які не менш важливі за Баланс. Проаналізуємо методику їх складання.

В Звіті про фінансові результати АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» зазначає інформацію про свої доходи та витрати, отримані прибутки чи понесені збитки, а також наводить відомості про сукупний дохід за період звітування. На відміну від Балансу, в якому зазначається сальдо рахунків обліку по активам, зобов'язанням та власному капіталі, у даному звіті зазначаються відомості про доходи та витрати, інакшими словами дебетові та кредитові обороти належних рахунків обліку 9 та 7 класів.

Розрахунок фінансових результатів в даному звіті здійснюється за видами діяльності підприємства. У даному звіті зазначаються лише ті доходи та витрати, котрі підпадають під критерії, зазначені в МСБО. Даний звіт на підприємстві формується зростаючою сумою за оборотами номінальних рахунків. Відомості в звіті наводяться за два періоди, що є дуже вагомо для здійснення фінансового аналізу.

Даний звіт підприємства, має чотири розділи. Частина «Фінансові результати». У даному розділі наводяться відомості про доходи та витрати зі сторони підприємства. Всі витрати, котрі пов'язані з доходом за звітний період, та враховуючи податок на прибуток, рахуються витратами за звітний період. Прибуток отриманий підприємством в звітному періоді розкривається як джерело нарахування і виплати дивідендів по акціям, та формування резервного капіталу чи росту статутного капіталу.

В другому розділі даного звіту «Сукупний дохід» підприємство зазначає інші доходи та витрати, котрі не були включені до першого розділу. Це ті доходи та витрати, котрі надійшли та вибули за звітний період, але

через характер їх бухгалтерського обліку не можуть обліковуватись на рахунках 7 та 9 класів. Наприклад дооцінки чи уцінки основних засобів, нематеріальних активів, фінансових інструментів, курсові різниці, котрі входять в склад власного капіталу, тощо.

В третьому розділі під назвою «Елементи операційних витрат», зазначаються належні елементи операційних витрат (витрати на виробництво та збут, витрати управління), котрі сплатило підприємство за звітний період, окрім внутрішнього обороту, іншими словами за виключенням тих витрат, котрі входять в собівартість продукції виробленої підприємством.

Четвертий розділ «Розрахунок показників прибутковості акцій» даного звіту формують акціонерні товариства, наводяться дані про акції які імітовані підприємством та відкрито продаються та купуються на фондових біржах.

Приклад порядку заповнення статей даного звіту наведено в додатку Ж (наведені статті звіту де за останні 5 років відбувався рух грошових коштів).

АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» також складає Звіт про рух грошових коштів в якому зазначає нарахування та вибуття грошових коштів за період звітування, за всіма видами діяльності.

При складанні даного звіту досліджуване підприємство використовує прямий метод, із використанням відповідної форми звіту. Суть даного методу закладається в тому, що для відображення показника чистого руху грошових коштів за період звітності поступово додаються фактичні грошові надходження і віднімаються фактичні витрати грошових коштів.

Формування даного звіту за прямим методом завбачає застосування інформації від дебетових або кредитних оборотів грошових рахунків (такі рахунки як 30 «Готівка» та 31 «Рахунки в банках») за період звітності у кореспонденції з рахунками операцій по активам чи зобов'язанням.

АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» розгорнуто зазначає суми надходження та видатків, що відбулися у результаті всіх видів діяльності. У випадку коли рух коштів за результатами однієї операції котра містить суми,

які відносяться до різних видів діяльності, то дані суми проставляються роздільно у складі даних видів діяльності. До даного звіту підприємство не включає внутрішні зміни грошових коштів та негрошових операцій. у випадку придбання чи реалізація активу, повна сума отриманих та вибутих коштів зазначається в даному звіті, зі включенням ПДВ та інших податків які виникли в результаті цієї операції.

Даний звіт містить три розділи, кожен з яких відображає одну із видів діяльності. Перший розділ звіту наводить інформацію по операційній діяльності підприємства. В даному розділі рух коштів розраховується за сумою отриманих та вибутих коштів на операційну діяльність. для заповнення даного розділу підприємство використовує підсумкові дані, по обліковим регістрам, також використовується інформація по рахунку 30 «Каса» та рахунку 31 «Рахунки в банках».

У другому розділі АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» відображає інформацію по інвестиційній діяльності. Рух коштів за результатами інвестиційної діяльності розраховується за підсумковою інформацією наведеною в облікових регістрах, а ще на основі змін статі «Необоротні активи» і статті «Поточні фінансові інвестиції».

В третьому розділі товариство освітлює відомості про рух коштів від фінансової діяльності, це саме та діяльність в результаті якої виникають зміни у власному капіталі та позиковому. Під час складання даного розділу підприємство використовує інформацію зазначену в пасиві Балансу.

Після розрахунку чистого руху коштів за трьома видами діяльності, на підприємстві розраховується чистий рух коштів за період звітності, як алгебраїчна сума грошей що надійшли та вибули, зазначених в статтях 3195, 3295 та 3395 даного звіту.

Методика формування звіту та його статей (за прями методом) на АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» наведено в додатку И (представленні статті звіту де за останні 5 років відбувався рух грошових коштів).

У Звіті про власний капітал АТ «Насосенергомаш» наводить дані про

зміни які відбулися у складі власного капіталу впродовж звітуючого періоду. Графи даного звіту, призначені для відображення складових частин власного капіталу, також освітлюються показники, наведені у першому розділі пасиву Балансу.

В даному звіті АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» наводить інформацію по джерелам надходження коштів до власного капіталу, а ще відображаються операції, в результаті яких зменшився власний капітал. Крім цього, структура форми даного звіту дає змогу прослідкувати внутрішній рух власного капіталу, насамперед його зміни після розподілу прибутку.

Даний звіт представлений у формі таблиці. Перша колонка містить відомості по статтям імовірних причин що призвели до змін у складі власного капіталу. Друга колонка містить код рядка, а з 3-ї по 9-ту колонку наводиться список власного капіталу, котрий ідентичний статтям в розділі пасиву Балансу про власний капітал. В графах 3-9 відомості зображуються з позначкою (+) чи (-), це вказує на збільшення чи зменшення залишку належного елемента власного капіталу. В графі 10 зображується сукупна сума змін по збільшенню (+) чи зменшенню (-) за графами з 3-9.

Головною особливістю формування даного звіту є порядок зазначення сум в ньому. Суми наводяться за правилом формування оборотно-шахової відомості, коли суми змін відображаються на перетинанні граф (зазначені складові капіталу) та рядків (де відображені причини змін) форми звіту. Це покращує аналітичні здібності форми звітності. Дане підприємство у статтях звіту, в яких наводяться складові власного капіталу, відображають тільки ті зміни, які наведені в Балансі.

Приклад заповнення статей Звіту про власний капітал на АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» наведено в додатку К (представленні статті звіту де за останні 5 років відбувався рух коштів).

АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» складає Примітки до річної фінансової звітності. В даних примітках наводяться відомості які доповнюють попередні подані звіти. Тобто в примітках розписані пояснення

або більш повний аналіз статей зазначених звітів, а ще розкривається інформація у повному обсязі, наявність якої дає змогу користувачам звітності приймати ефективні управлінські та фінансові рішення.

АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» складає свою звітність згідно МСФЗ, для таких підприємств встановлена інша форма подання даних в Примітках до фінансової звітності.

Умови для розкриття інформації в МСФЗ значно жорсткіше, в рази більше наводиться інформації. При роботі відповідно МСФЗ всі відомості в примітках повинні наводитися за два роки. АТ «Насосенергомаш» самостійно визначає порядок відображення даних у Примітках до фінансової звітності, складені згідно з МСФЗ, з урахуванням наданої Довідки.

Для формування приміток використовують не тільки дані зазначені в фінансових звітах, та й іншу інформацію: відомості по синтетичному та аналітичному обліку, дані установчих і розпорядчих документів даного підприємства та внутрішньої звітності.

Інформація яка відображається в Примітках до річної фінансової звітності на АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» наведено в додатку Л.

Для подачі звітності на підприємстві АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» використовується комп'ютерна програма «Арт звіт». Перед відправкою до контролюючого органу, на звітах ставиться підпис за допомогою ЕЦП та проставляється статус «готовий до відправки». У випадку якщо в звіті будуть знайдені помилки, вони в той же час з'являться на панелі повідомлень. Після відправки звіту буде встановлено статус «відправлений».

Отже, підприємство складає та подає всі п'ять форм звітності. Фінансова звітність АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» відображає достовірну та правдиву інформацію про фінансове становище на підприємстві, та усі важливі складові фінансовий стану підприємства, згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА АТ «СУМСЬКИЙ ЗАВОД «НАСОСЕНЕРГОМАШ»

3.1 Шляхи вдосконалення методики складання бухгалтерського балансу

Під час вивчення питання зі складання Балансу на даному підприємстві було встановлено що даний звіт має низьку інформативність для зовнішніх так і внутрішніх користувачів. Дані недоліки можливо усунути збільшивши інформаційну потужність Балансу, для цього змінено розташування у звіті деякий активів та джерела їх формування, змінено назви деяких статей Балансу з метою збільшення зрозумілості інформації, що відображаються в відповідних статтях, та створено нові форми Балансу, з ціллю надання інформації різним групам зовнішніх користувачів, для прийняття ними управлінських рішень.

Підприємство має витрати майбутніх періодів містить, які в свою чергу мають відношення до одного чи більше операційних періодів, тому статтю «Витрати майбутніх періодів» що знаходиться в активі Балансу потрібно поділити на довгострокові та короткострокові витрати майбутніх періодів. Ми вважаємо, довгострокові витрати потрібно наводити у першому розділі активу даного звіту, а короткострокові у другому розділі. З метою дотримання принципу відображення статей у звіті в порядку збільшення ліквідності. З цієї ж причини також доцільно розділити статтю «доходи майбутніх періодів» на довгострокові та короткострокові.

Також в активі Балансу рекомендуємо об'єднати статті «Гудвіл» та «Відстрочені податкові активи» в одну статтю Балансу «Інші необоротні активи», так як на підприємстві відсутня належного рівня суттєвості інформація по даним статтям, та з метою спрощення форми звітності.

На підприємстві стаття Балансу «Гроші та їх еквіваленти» поділяється

на готівку та рахунки в банках. Пропонуємо поділяти банківські рахунки на рахунки в національній валюті та в іноземній, виходячи з цього, наводити в складі довгострокової та поточної дебіторських заборгованостей розрахунки з вітчизняними та іноземними контрагентами з формуванням відповідних рядків в структурі Балансу, це значно спростить оцінку зовнішніми користувачами фінансової звітності при аналізі зовнішньої економічної діяльності АТ «Сумський завод «Насосенергомаш».

Також пропонуємо перегрупувати розділи пасиву Балансу згідно з їх економічною сутністю (зокрема, включити статтю «Цільове фінансування» до розділу «Власний капітал»). Суми цільового фінансування за нормальних умов не підлягають поверненню, і, як наслідок, є власними коштами підприємства.

На якість даних, що наведені у даному звіті підприємства мають вплив не тільки кількість зазначених розділів та статей, та й їх назви.

Наприклад, перший розділ активу наводить активи, котрі товариство використовує довше одного року чи одного операційного періоду (за умови якщо операційний період більше одного року). Даний розділ має назву «Необоротні активи» але більш доцільною є назва «Довгострокові активи», ця назва зважає на довгий термін користування активами та не виключає можливості їх приєднання до господарського обороту.

Другий розділ активу даного звіту відображає активи, котрі повністю застосовуються підприємством впродовж року чи одного операційного періоду (за умови якщо операційний період більше одного року). Даний розділ має назву «Оборотні активи» але більш доречно застосовувати назву «короткострокові активи», дана назва враховує термін використання активів, менше року чи одного операційного періоду (за умови якщо операційний період більше одного року).

В назвах результату активу та пасиву даного звіту підприємства, пропонуємо не застосовувати поняття «баланс», бо це порушує логіку формування цього звіту (частки цілого не можуть відповідати за своїми

властивостями цілому загалом). Пропонуємо результат активу наводити у статті «Разом активи», натомість результат пасиву «Разом власний капітал і зобов'язання».

Таким чином, з ціллю підвищити наочність та аналітичні можливості Балансу даного підприємства, пропонуємо перейменувати ще декілька статей даного звіту (Додаток М). В даному додатку відображені не тільки зміни назв статей та розділів, а й всі пропоновані удосконалення.

В додатку Н наведений Баланс АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» за 2018 сформований з урахуванням всіх удосконалень.

З метою покращення релевантності Балансу даного товариства, пропоную включити до складу цього звіту додаткові показники, котрі роблять Баланс надійним джерелом для застосування різних методик при оцінці вартості підприємства. Дане завдання вирішується при введенні до складу Балансу потенційних активів та потенційного власного капіталу, сума котрих розраховується як різниця між ринковою та балансовою вартістю підприємства. Висунутий підхід до формування Балансу не вписується в межі чинних стандартів, і може використовуватися лише в рамках підприємства з метою задоволення інформаційних запитів внутрішніх користувачів звітності (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 – Приклад заповнення удосконаленої форми Балансу для внутрішніх користувачів

Розділи	Актив		
	Первинна вартість	Ринкова вартість	Відхилення, +/-
1	2	3	4
Поточні активи (ПА)	1 113 754,00	1 013 300,00	-100 454,00
Довгострокові активи (ДА)	646 491,00	585 693,00	-60 798,00
Потенційні активи (ПНА= ПАП+ПКА+ПСА)	357 645,00	327 568,50	-30 076,50
Потенційні активи персоналу (ПАП)	125 689,00	115 016,10	-10 672,90
Потенційні клієнтські активи (ПКА)	138 456,00	126 506,40	-11 949,60

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4
Потенційні структурні активи (ПСА)	93 500,00	86 046,00	-7 454,00
Разом активів (А=ПА+ДА+ПНА)	2 117 890,00	1 926 561,50	-191 328,50
Пасив			
Поточні зобов'язання (ПЗ)	649 291,00	586 691,00	-62 600,00
Довгострокові зобов'язання (ДЗ)	15 396,00	14 195,40	-1 200,60
Власний капітал (ВК)	1 095 558,00	998 106,60	-97 451,40
Потенційний власний капітал (ПВК)	357 645,00	327 568,50	-30 076,50
Разом зобов'язання та власний капітал (К+З=ПЗ+ДЗ+ВК+ПВК)	2 117 890,00	1 926 561,50	-191 328,50

Запропонована форма Балансу має ряд особливостей:

- відображення статей в звіті одразу за первісною вартістю та ринковою;
- внесення нової статті «потенційні активи» до складу активів Балансу;
- введення статті «потенційний власний капітал» до складу пасивів підприємства.

Представлена форма Балансу доповнює традиційні активи новим розділом «Потенційні активи». Потенційний – існує в потенції і може бути знайдений та використаний при певних умовах; прихований; котрий при першій можливості може стати кимось; є в наявності. Що до визначення «активи», то розглядався більш ширший список ознак стосовно визнання активів, ніж зазначено в Міжнародних стандартах фінансової звітності. Наприклад, активи це ресурси, котрі:

- підконтрольні підприємства та застосовуються в його діяльності, не зважаючи на наявність права власності на них;
- формують конкретний потрібний результат;
- вимагає управління з метою формування додаткової вартості та не в змозі здійснювати свої функції за відсутності управління.

Отже, потенційними активами, є активи що містять у собі прихований потенціал для господарського функціонування підприємства, та можуть бути

знайдені при певних умовах. В додатку П наведено приклади що до визнання потенційних активів.

Беручи до уваги різні інформаційні потреби користувачів інформації на АТ «Сумський завод «Насосенергомаш», вважаємо також необхідно розробити різні види бухгалтерського балансу, направлені на забезпечення затвердження конкретних рішень користувачами звіту. З цією ціллю застосуємо підхід, котрий ґрунтується на умові можливого застосування зовнішніми користувачами більш повних даних щодо активів, зобов'язань та власного капіталу.

Головна мета засновників та акціонерів, котрі не беруть участі в керуванні підприємством, та мають в своєму розпорядженні незначну частину акцій підприємства, є збереження інвестованих коштів та одержання доходу у виді дивідендів. Потрібними даними для цієї групи користувачів є відомості про величину статутного капіталу, суму додатково вкладених коштів, розмір одержаного прибутку та його розподіл, та інформація про суми дивідендів, визначені на виплату. Власникам, котрі хочуть помінити свій статус та збільшити свій вплив на діяльність підприємства корисними будуть дані за групами осіб котрі володіють акціями підприємства. Володіння даними стосовно частини реінвестованого прибутку дає змогу оцінити шляхи використання прибутку та демонструє котру частку підприємство інвестує в свій розвиток. Форма бухгалтерського балансу котра надає необхідну інформацію акціонерам та засновникам, зазначена в додатку Р. Дана форма Балансу визначається високою аналітичністю даних по статтям першого розділу пасиву «Власний капітал».

Наступна група користувачів фінансово-кредитні установи, вони потребують відомостей про фінансовий стан підприємства. Головна мета діяльності фінансово-кредитних установ є представлення коштів іншим підприємствам з умовою їх повернення та платності.

Форма бухгалтерського балансу котра надає необхідну інформацію фінансово-кредитним установам, зазначена в додатку С. Оцінюючи

фінансовий стан товариства дані установи звертають увагу на сумарну вартість майна та ефективність діяльності, самостійність підприємства та незалежність від зовнішніх джерел фінансування, додержання умов повернення кредитів та виплата відсотків, розмір заставленого майна.

Працівники підприємства теж належать до окремої групи користувачів інформації, вони зацікавлені в подальшому забезпеченні робочими місцями, додержання строків виплати заробітної плати, відпускних, лікарняних и т.д. Більшу кількість інформації можливо отримати при формування Балансу як зазначено в додатку Т.

Всі ці види Балансу можна складати одночасно та подавати в складі приміток до річної фінансової звітності, для задоволення інформаційних потреб зовнішніх так і внутрішніх користувачів на АТ «Сумський завод «Насосенергомаш».

Отже застосування наведених форм звіту, та удосконалень дозволить підвищити інформативність різних груп користувачів щодо даних корисних для прийняття рішень стосовно діяльності АТ «Сумський завод «Насосенергомаш». Також нові форми Балансу спрощують документообіг, що відбувається між зазначеними групами користувачів та бухгалтерською службою. Використання запропонованих підходів на практиці потребують створення методологічних основ щодо визнання, оцінки та відображення потенційних активів та капіталу у Балансі. Застосування альтернативних підходів до формування Балансу слугує додатковою базою для поступового покращення діючої системи обліку та звітності.

3.2 Удосконалення методики складання Звіту про фінансові результати

Головним завданням Звіту про фінансові результати на АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» є надання даних про фінансовий стан та результати діяльності підприємства за звітний період, пошук резервів розширення і покращення господарської діяльності. З метою збільшення якості та

достовірності звітної інформації, та поліпшення аналітичних здібностей пропонуємо деякі удосконалення даного звіту.

На даному підприємстві перший розділ звіту «Фінансові результати» призначений для відображення інформації про доходи і витрати від різних видів діяльності та про фінансовий результат діяльності – чистий прибуток (збиток).

З метою удосконалення даного розділу пропонуємо вилучити зі звітної форми товариства деякі статті під кодом: 2010; 2011; 2012; 2013; 2014; 2070; 2105; 2110; 2111; 2112; 2121. АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» хоч і веде свій облік за МСФЗ, але формує свої звіти в бланках за НП(С)БО. В НП(С)БО 1 сказано що дані статті не є обов'язковими, та наводяться лише за бажанням суб'єкта звітності. Підприємство може не наводити в звіті дані статті, так як за ними відсутня інформація що підлягає розкриттю, в минулих періодах так і за останній досліджуваний рік. У випадку якщо розкриття інформації по даним статтям стане необхідною то можна додати дані статті із збереженням старої назви та коду рядка до нового звіту, у випадку коли стаття містить суттєву інформацію та оцінка даної статті може правдиво визначитися.

АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» не займається сільськогосподарською діяльністю та не має біологічних активів, тому пропонуємо вилучити зі складу звітності статтю «Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції». Та по цій же причині рекомендуємо вилучити статтю «Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції».

Назва статті «Інші операційні витрати» вже міститься в III розділі звіту підприємства, тому доречно змінити назву статті в I розділі на «Інші витрати від операційної діяльності» з метою покращення інформативності звіту та зменшення можливих неточностей.

Перший розділ звіту підприємства призначений для відображення інформації по всім видам діяльності. Доходи та витрати від фінансової та

операційної діяльності мають конкретну назву, тому доцільно змінити економічну назву статей «Інші доходи» та «Інші витрати» на «Інші доходи від інвестиційної діяльності» та «Інші витрати від інвестиційної діяльності», для підвищення інформаційної цілісності даного звіту.

Також дане підприємство не отримує благодійної допомоги, тому доречно вилучити статтю «Дохід від благодійної допомоги», також дана стаття не є обов'язковою згідно з НП(С)БО 1.

До фінансових інструментів кредитування підприємства відносяться кредити як банківських, так і небанківських установ. Наведення витрат за користування кредитами підприємству доречно відображувати у Звіті про фінансові результати (табл. 3.2)

Таблиця 3.2 Рекомендації щодо заповнення відповідних рядків Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід)

№	Найменування рядка	Код рядка	Пояснення щодо заповнення
1	Фінансові витрати	2250	Демонструють витрати по відсоткам та інші витрати підприємства, які мають відношення до позик (за винятком фінансових витрат, котрі містять собівартість кваліфікаційних активів) Показник наводять у дужках
2	у т.ч. витрати на проценти за користування банківськими кредитами	2251	Демонструють витрати по процентам за застосування банківських кредитів. Відображається оборот по дебету субрахунку 951 «Відсотки за кредит». Інформація в рядку 2251 відображається в дужках
3	у т.ч. витрати на проценти за користування небанківськими кредитами	2252	Демонструють витрати по процентам за застосування банківських кредитів. Відображається оборот по дебету субрахунку 952 «Інші фінансові витрати». Інформація в рядку 2252 наводиться в дужках

Дане удосконалення дозволяє всім зацікавленим користувачам одержувати відомості про фінансові інструменти кредитування даного підприємства для прийняття відповідних управлінських рішень.

Також пропонуємо ввести п'ятий розділ з головними показниками

фінансової діяльності АТ «Сумський завод «Насосенергомаш». Дане підприємство регулярно розраховує економічні показники своєї діяльності, доречним було б ввести нову частину до даного звіту на основі отриманих результатів. Користувачі фінансової звітності матимуть змогу бачити в якій мірі господарська діяльність даного підприємства була успішною чи збитковою.

Пропонуємо вибрати головні коефіцієнти по кожному напрямку аналізу фінансового стану підприємства. На нашу думку головними показниками при оцінці фінансового стану є:

- ліквідність;
- рентабельність;
- ділова активність;
- фінансова стійкість.

В таблиці 3.3 представлені економічні показники які доцільно включити до п'ятого розділу Звіту про фінансові результати. Дані коефіцієнти підібрані за принципом корисності інформації для користувачів фінансової звітності. Всі зміни та доповнення стосовно Звіту про фінансові результати згруповано в додатку У.

Таблиця 3.3 - Показники запропонованої частини Звіту про фінансові результати

№	Назва показника	Формула розрахунку	Нормативне значення
1	2	3	4
Показники ліквідності			
1	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\frac{\text{ф.1р.1165} + 1160}{\text{ф.1р.1695}}$	Не повинен бути <0,2-0,3
2	Коефіцієнт ліквідної платоспроможності	$\frac{\text{ф.1р.1195}}{\text{ф.1р.1595} + 1695}$	> 1,0
3	Власні оборотні кошти, тис.грн.	ф.1р.1195-1695	збільшення
Показники рентабельності			
4	Рентабельність власного капіталу	$\frac{\text{ф.2р.2350 або 2355}}{\text{ф.1р.}(1495(\text{гр3}) + 1495(\text{гр4})) / 2}$	>0 збільшення

Продовження таблиці 3.3

1	2	3	4
5	Рентабельність продажу	$\frac{\text{ф}2\text{р}.2190 \text{ або } 2195}{\text{ф}2\text{р}.2000}$	>0 збільшення
Показники ділової активності			
6	Коефіцієнт оборотності активів	$\frac{\text{ф}2\text{р}.2000}{\text{ф}1\text{р}.1300((\text{гр}.3) + 1300(\text{гр}4)) / 2}$	збільшення
7	Період погашення дебіторської заборгованості, днів	$\frac{360}{\text{К. оборотності дебіторської заборгованості}}$	зменшення
8	Період погашення кредиторської заборгованості, днів	$\frac{360}{\text{К. оборотності кредиторської заборгованості}}$	зменшення
Показники фінансової стійкості			
9	Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	$\frac{\text{ф}1\text{р}.1495}{\text{ф}1\text{р}.1900}$	>0,5
10	Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	$\frac{\text{ф}1\text{р}.1195 - 1695}{\text{ф}1\text{р}.1195}$	>0,1

Сформована удосконалена форма Звіту про фінансові результати АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» за 2018 з урахуванням всіх змін та доповнень відображена у додатку Ф. На нашу думку удосконалена форма звіту дасть змогу більш повно відображати дані про фінансовий стан підприємства, в чому зацікавлені користувачі фінансової звітності.

При внесенні даного розділу до форми 2 «Звіт про фінансові результати» з'являється змога отримання користувачами фінансової звітності показників фінансового стану, без проведення такого аналізу. Такий розділ доцільним є для розгляду звітності інвесторами і користувачами.

Також корисним нововведенням є збільшення кількості облікової інформації, висвітленої у фінансовій звітності. Пропозиція розкривається в тому, щоб всі звіти формувалися з одним десятковим знаком, це надасть більш точніші відомості по підприємству та не буде об рахункових непорозумінь. Дане покращення підвищить аналітичну здатність звіту та збільшить точність показників при проведенні аналізу.

Також з урахуванням поганого стану показників розрахованих в розділі

п'ять удосконаленого звіта за 2018 рік можна запропонувати деякі рекомендації що до покращення фінансово-господарської діяльності підприємства (табл.3.4).

Таблиця 3.4 - Рекомендації фінансово-господарської діяльності АТ «Сумський завод «Насосенергомаш»

Рекомендація	Коментар
Майновий стан	
Модернізація засобів праці, зростання їх надійності та довготермінової служби;	Дані рекомендації зменшать частину вартості основних засобів що списуються на виробництво, збільшиться дохід від готової продукції по відношенню до експлуатації основних фондів вартістю 1 грн., та зменшиться вартість основних засобів, які було використано підприємством задля виготовлення продукції вартістю 1грн., тощо
Зниження вартості будівництва та ремонту приміщень;	
Поліпшення складу основних засобів, зростання їх активної частини;	
Зменшення часу знаходження оборотних коштів в незавершеному виробництві.	
Ліквідність та платоспроможність	
Знизити собівартість продукції і рівень витрат, які покриває прибуток.	Дані рекомендації дозволять покращити термінову готовність підприємства погасити свої зобов'язання, збільшити частину зобов'язань котра може бути погашена за рахунок грошових коштів та очікуваних надходжень, тощо.
Термінове направлення прибутку на збільшення оборотного капіталу,	
Ділова активність	
Рекомендується сформувати комплексну та чітко виражену політику щодо товарних кредитів для клієнтів.	Дана рекомендація зменшить період погашення підприємством свої боргові зобов'язання по розрахункам за товари, роботи, послуги
Для покращення оборотності кредиторської заборгованості потрібно визначити оптимальне значення даного показника. З метою розвитку гарних стосунків з постачальниками доречно покращити платіжну дисципліну.	Веде до зниження залишку боргових прав (дебіторів) в обсягах надходження від реалізації на протязі року.
Розробити політику керування запасами яка забезпечить безперебійну роботу виробництва та збуту.	Веде до зростання оборотності запасів у виробництві та продемонструє як добре підприємство розпоряджається своїми запасами
Рентабельність	
Введення нових, більш сучасніших технологій у виробництво.	Стимулює зниження витрат, та зростання якості продукції

За умови зниження суми власного капіталу, в тому випадку, якщо ефективність діяльності підприємства лишиться на тому ж рівні, то зросте рентабельність власного капіталу.	Підвищить прибутковість коштів, інвестованих засновниками (акціонерами) в діяльність підприємства.
---	--

Продовження таблиці 3.4

Оптимізації складу фінансових ресурсів та зменшення вартості їх залучення, застосування податкових пільг, зменшення витрат на виробництво продукції.	Збільшення рентабельності продажів, по підприємству в цілому.
--	---

Більш повні рекомендації що до покращення фінансово-господарської діяльності АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» наведені в додатку X.

Отже, в удосконаленій формі даного звіту було змінено, вилучено та доповнено більшість статей. В основу покращення котрих лежить збільшення інформаційної потужності, що відповідає інформаційним запитам користувачів і дає змогу забезпечити високу ступінь релевантності інформації, для прийняття відповідних управлінських рішень, стосовно діяльності підприємства. Дані удосконалення значно розширяють здатності звіту у фінансовому аналізі та менеджменті.

ВИСНОВКИ

Проаналізувавши дану тему, можна прийти до висновку, що звітні дані є важливим джерелом інформації, бо вони відображають інформацію про фінансовий стан та соціально-економічний розвиток підприємства. На базі цієї інформації виявляються резерви для збільшення ефективності виробництва, формуються заходи, котрі дають змогу у майбутніх періодах уникнути недоліків, які виникли в минулих звітних періодах.

Всі форми фінансової звітності були проаналізовані у даній кваліфікаційній роботі. В звітах наводиться відомості про рух грошових коштів, власний капітал підприємства та результати його діяльності за період подання звітності. Кожна форма звітності більш широко розкриває відомості про стан діяльності підприємства, що дає можливість підвищити точність та об'єктивно провести аналіз суб'єкта господарювання.

Треба відмітити, що для прийняття правильних управлінських рішень на основі фінансової звітності то надана інформація повинна відповідати певним правилам, вимогам і нормам. Якісна фінансова звітність містить лише доречну та правдиву інформацію.

Аналіз звітності дозволяє одержати дані щодо фінансового стану суб'єкта звітності, отримати інформацію про фінансові результати його діяльності, та грошові потоки які проводилися на підприємстві. Результати аналізу є досить корисними для більшості користувачів звітності, адже вони приймають рішення спираючись на подану інформацію. Тому суб'єктам господарювання потрібно знати, зростає чи знижується питома вага власного капіталу, провести оцінку правильності застосування ресурсів підприємства.

У кваліфікаційній роботі були проаналізовані показники фінансової звітності підприємства АТ «Сумський завод «Насосенергомаш». Підсумовуючи результати проведеного аналізу за 4 досліджувані роки, можна відмітити такі результати:

1. Загалом підприємство є досить фінансово стійким, але має проблеми з

- іншими показниками розрахунку фінансового становища.
2. Оцінка майнового стану демонструє що підприємство не ефективно використовує свої основні фонди.
  3. Оцінка ліквідності та платоспроможності демонструє що у підприємства достатня кількість всіх оборотних засобів, для повного погашення своїх боргових зобов'язань, але підприємство не в змозі терміново погасити свої зобов'язання та здійснити не передбачувані витрати.
  4. Оцінка фінансової стійкості зображує незалежність даного підприємства від фінансування за рахунок зовнішніх джерел, та здатність самостійно ліквідувати всі свої зобов'язання власними коштами.
  5. Аналіз ділової активності демонструє що на підприємстві дуже низька швидкість обороту коштів, що призводить до зменшення рівня прибутковості підприємства.
  6. Результати аналізу рентабельності підприємства показують, що капітал яким володіє підприємство є непродуктивним, незалежно від джерел його формування.

АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» щорічно складає та подає 5 форм фінансової звітності сформовані відповідно вимогам МСФЗ. Проміжна звітність в складі 5 форм звітності складається по квартално. Однак до державних органів фінансову звітність підприємство подає за формами НП(С)БО, окрім приміток (форма №5), вони складаються у довільній формі.

Перед складанням фінансової звітності на підприємстві АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» виконуються підготовчі роботи, які не менш трудомісткі ніж складання самих звітів. Після проведення підготовчої роботи, головний бухгалтер отримує інформацію для подальшого складання фінансової звітності.

В кваліфікаційній роботі були запропоновані удосконалення форм фінансових звітності. Удосконалення та розробка нових видів Балансу

полягають у покращенні інформованості різних груп користувачів щодо даних корисних для прийняття рішень стосовно діяльності АТ «Сумський завод «Насосенергомаш». Також нові форми Балансу спрощують документообіг, що відбувається між зазначеними групами користувачів та бухгалтерською службою. Використання запропонованих підходів на практиці потребують створення методологічних основ щодо визнання, оцінки та відображення потенційних активів та капіталу у Балансі. Застосування альтернативних підходів до формування Балансу слугує додатковою базою для поступового покращення діючої системи обліку та звітності.

При удосконаленні форми Звіту про фінансові результати було змінено, вилучено та доповнено більшість статей. В основу покращення котрих лежить збільшення інформаційної потужності, що відповідає інформаційним запитам користувачів і дає змогу забезпечити високу ступінь релевантності інформації, для прийняття відповідних управлінських рішень, стосовно діяльності підприємства. Дані удосконалення значно розширяють здатності звіту у фінансовому аналізі та менеджменті.

Отже, можна зробити висновок, що впровадження запропонованих заходів та удосконалень фінансової звітності значно покращить стан підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бандура З. Л., Шевчук В. Р., Семенюк Л. В. Облік і аналіз в системі стратегічного управління підприємством: монографія. Львів: ЛНУ, 2016. 248 с.
2. Болтянська Л.О., Андреева Л.О., Лисак О.І. Економіка підприємства: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 668 с.
3. Бондарь М.І., Верига Ю. А. Звітність підприємства: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2015. 270 с.
4. Бондар М. І. Інвестиційна діяльність. Методика та організація обліку і контролю : монографія. Київ: КНЕУ, 2016. 256 с.
5. Бутько О.В. Фінансова звітність як джерело інформації для прийняття управлінських рішень: наукова стаття. Дніпродзержинськ: ДТІ. Ефективна економіка № 1, 2013.
6. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством/ за заг. ред. О.А Лаговської, В.І. Кузь, С.Ф. Легенчук, С. В. Кучер Київ : Кондор, 2018. 418 с.
7. Бутинець Ф.Ф. Альфа і омега бухгалтерського обліку або моя болісна не сповідь: монографія. Житомир: ПП «Рута», 2015. 328 с.
8. Височан О. С., Височан О. О. Фінансовий облік: навч. посіб. Львів: ПП Сорока Т.Б, 2016. 450 с.
9. Гарасим П. М., Клим Н. М., Новак У. П., Падюка М. В. Організація обліку в галузях економіки: навч. посіб. Львів: Ліга-Прес, 2018. 409 с.
10. Даньків Й.Я. Алгоритм прийняття управлінських рішень на основі аналізу спеціалізованої фінансової звітності. *Вісник Одеського національного економічного університету*. 2015. № 4 (82). С. 81-95.
11. Даньків Й.Я. Вплив облікової політики підприємства та креативності на показники фінансової звітності. *Вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*. 2016. №29 (1). С. 206-210.
12. Даньків Й.Я. Фінансова звітність в інформаційному забезпеченні

- управлінських рішень. *Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Тернопіль 23-24 квітня 2010 р., Тернопіль: Крок, 2015. С. 190-191.
13. Загірняк М.В. Економіка підприємства: магістерський курс: 11 т. / ред. изд.: П.П Перерви, О.І. Маслак. Кременчук, 2015. 756 с.
14. Загородній А. Г., Партин Г. О., Пилипенко Л. М., Партин Т. І. Бухгалтерський облік. Основи теорії та практики: підручник. Львів: львівська політехніка, 2018. 280 с.
15. Звітність підприємства: підручник / М. І. Бондар та ін. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 570 с.
16. Інструкція «Про затвердження плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції з його застосування». Наказ МФУ від 30.11.99 р. №291. Дата оновлення: 18.03.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99> (дата звернення: 30.10.2019).
17. Капаруліна І. М. Розвиток підприємства: концепція і технологія дослідження: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 432 с.
18. Кіндрат О. В. Інформаційна база та джерела аналізу і оцінки фінансово-економічного стану підприємства: збірник наукових праць 30 вип. Львів: ЛРІДУ НАДУ при ПУ, 2012. 466 с.
19. Кірейцев Г. Г. Фінансовий менеджмент: навч.-метод. посіб. Житомир: ЖІТІ, 2001. 440 с.
20. Ковальчук Т.Г. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2018. 216 с.
21. Кузіна Р. В. Облік у галузях економіки : навч. посіб. Херсон: Олді-Плюс, 2017. 507 с.
22. Кулик В. А., Лавченко З. М. Облікова політика підприємства : навч. посіб. Київ: SBA-print, 2019. 238 с.
23. Лень В. С. Звітність підприємства : навч. посіб. Київ: Каравела, 2016.

- 675 с.
24. Маслій Н. Д. Бухгалтерський облік : навч.-метод. посіб. Одеса : Астропринт, 2017. 270 с.
25. Мельник К.В, Шкіра А.М, Шкіра Д.А. Інформаційно-правова основа оцінки фінансового стану підприємства. *Вісник Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана. Формування ринкових відносин в Україні*. 2014 №6. С. 152-159.
26. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1). Подання фінансової звітності. № 929_013. Дата оновлення: 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/929_013 (дата звернення: 21.11.2019).
27. Ніценко В. С. Фінансова звітність підприємства: поняття, склад та значення: зб. матеріалів і Міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса 25-26 грудня 2015 р. Одеса: ОНУ ім.И.И.Мечникова, 2015. – С. 500-502.
28. Облік і оподаткування: конспект лекцій / уклад. І.В. Борщук, О.О. Височан, О.С. Височан, В.І.Воськало, А.Г. Загородній, Г.І. Кіндрацька, Л.М. Лучишин, Л.М. Пилипенко, Р.Л. Хом'як, В.М. Чубай, Т.П. Шепель, В.Д. Шквір. Львів: львівська політехніка, 2016. 116 с.
29. Отенко В. І. Теорія економічного аналізу: навч. посіб. Харків : ВД «ШЖЕК», 2015. 344 с.
30. Підприємництво, облік та фінанси: національні особливості та світові тенденції: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м.Київ, 16 берез. 2019 р. Київ: КЕНЦ, 2019. 116 с.
31. Плиса В. Й. Облік і аудит : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2017. 682 с.
32. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Київ : Каравела, 2019. 559 с.
33. Плаксієнко В. Я., Назаренко І. М., Гаркуша С. А. Безпаперова бухгалтерія на підприємстві: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 252 с.
34. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон

- України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Дата оновлення: 16.11.2018.
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#n9> (дата звернення: 14.11.2019).
35. Про затвердження НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів від 07.02.2013р. № 73. Дата оновлення: 23.07.2019. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 12.11.2019).
36. Річна фінансова звітність / за заг. ред. авторського колектива Видавничого будинку «Фактор», 2019. 129 с.
37. Рогач С.М., Гуцул Т.А., Ткачук В.А. Економіка і підприємництво, менеджмент: навч. посіб. Київ: ЦП «Компринт», 2015. 714 с.
38. Сльозко Т. М. Бухгалтерський облік в умовах інституційних перетворень: теорія і практика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2016. 303 с.
39. Суліма Н.М., Степасюк Л.М., Величко О.В. Економіка і фінанси підприємства: навч. посіб. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2015. 466 с.
40. Степаненко Т.О. Фінансова звітність як інформаційна база аналізу фінансового стану підприємства. *Перспективи розвитку обліку, контролю та фінансів в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів* матеріали міжнар. наук.-практ. конф., (м. Харків, 5 лист. 2019р.). Харків, 2019. С. 133–136.
41. Степаненко Т.О. Фінансова звітність як інформаційна база для прийняття управлінських рішень. *Перспективи розвитку обліку, контролю та фінансів в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., (м. Харків, 5 лист. 2019р.). Харків, 2019. С. 92–94.
42. Ткаченко Н. М. Оновлена фінансова звітність в Україні: навч. посіб. Київ: Алерта, 2015. 66 с.
43. Удосконалення методики та організації обліково-аналітичної роботи в сучасних умовах господарювання/ за заг. ред. В.Г. Маргової, В.В. Гливенко. Київ: Кондор, 2016. 244 с.

44. Фінансова аналітика : економічна суть і призначення фінансової звітності. URL: <http://www.finalearn.com/lifers-990-1.html> (дата звернення: 21.11.2019).
45. Фінансовий менеджмент : підручник / В.П. Мартиненко, Н.І. Климаш, К.В. Багацька, І.В. Дем'яненко. Львів: Магнолія 2006, 2014. 344 с.
46. Шара Є. Ю. Фінансовий облік I : навч. посіб. . – Київ: УДФСУ, 2016. 334 с.
47. Шара Є. Ю. Фінансовий облік II : навч. посіб. – Київ: УДФСУ, 2016. 307 с.
48. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: навч. посіб. - Київ.: Знання, 2004. 447 с.
49. Шурпенкова Р.К. Фінансова звітність як інформаційна база аналізу фінансового стану підприємств України. *Вісник Львівського інституту банківської справи Університету банківської справи Національного банку України. Finansowo-ubezpieczeniowe aspekty rozwoju przedsiębiorstw i regionow.* 2014. С.169-181.
50. Яременко Л.М. Фінансова звітність – важливе джерело інформації для прийняття управлінських рішень. *Вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ ім.. Г. Сковороди».* Київ, URL: <http://oaji.net/articles/2016/1900-1469361179.pdf> (дата звернення: 04.10.2019).

SUMMARY

Stepanenko T.O. Financial statements of the enterprise, method of its preparation and analysis of indicators. - Masters-level Qualification Thesis. Sumy State University, Sumy, 2019.

The essence of the financial statements and the forms of the financial statements of the enterprises are investigated. The analysis of financial results according to the financial statements, and an assessment of the financial condition of the company. The methodology of preparation and preparation of financial statements is analyzed. The main purpose of this study is to develop practical recommendations for improving the financial statements of an enterprise.

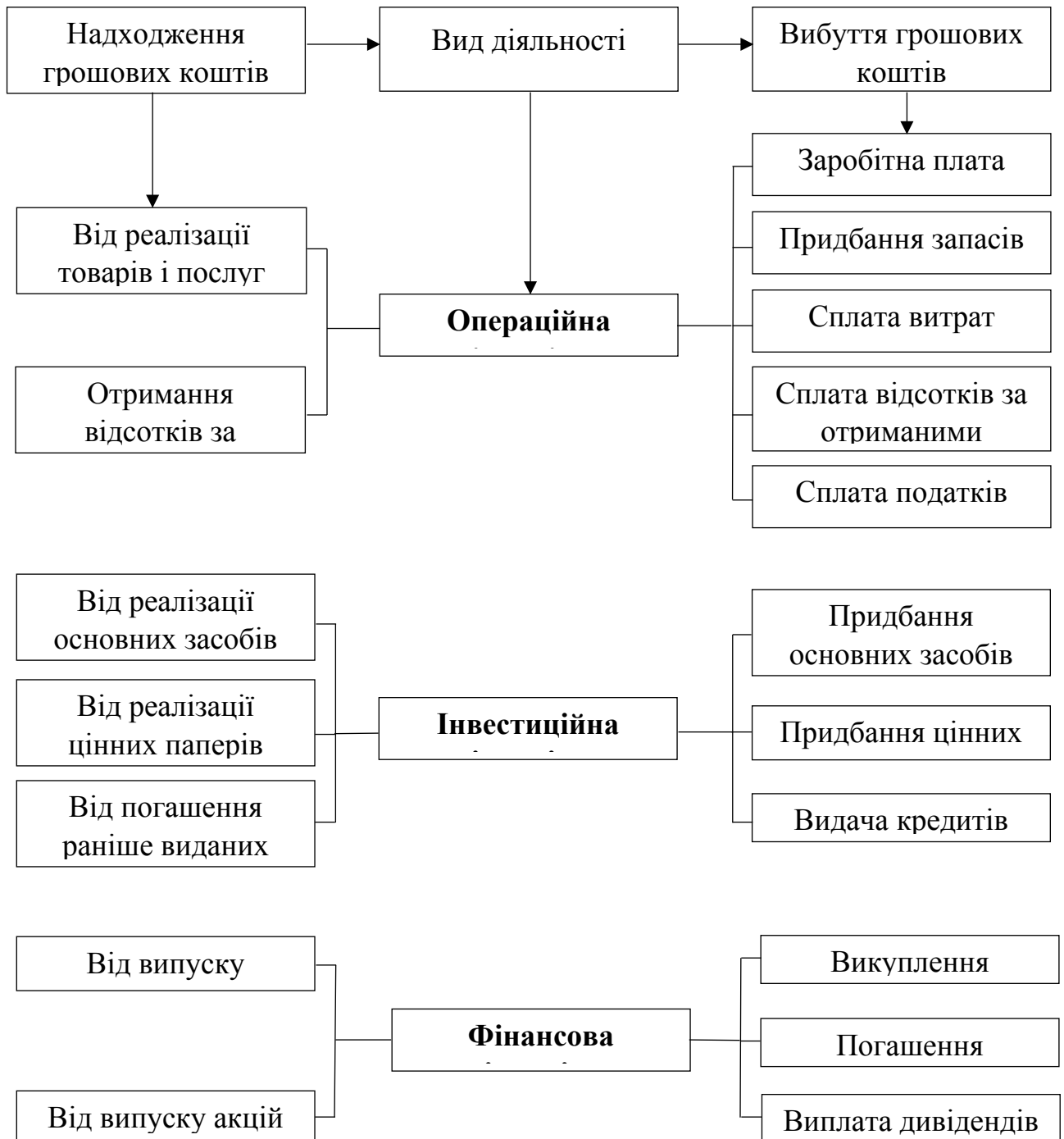
Keywords: financial statements, information, main components of financial statements, analysis of financial statements, management decisions.

АНОТАЦІЯ

Степаненко Т. О. Фінансова звітність підприємства, методика її складання та аналіз показників. – Кваліфікаційна магістерська робота. Сумський державний університет, Суми, 2019 р.

У роботі досліджено сутність фінансової звітності та форми фінансової звітності підприємств. Проведений аналіз фінансових результатів за даними фінансової звітності, та дано оцінку фінансовому стану підприємства. Проаналізовано методику підготовки та складання фінансової звітності. Основною метою цього дослідження є розробка практичних рекомендацій з удосконалення фінансової звітності підприємства.

Ключові слова: фінансова звітність, інформація, основні компоненти фінансової звітності, аналіз фінансової звітності, управлінські рішення.

Додаток Г

Таблиця Г.1- Дані Балансу на кінець періоду за досліджуваними роками

Актив	Код рядка	2014	2015	2016	2017	2018
I. Необоротні активи						
Нематеріальні активи	1000	13031	15333	31025	34446	26220
первісна вартість	1001	19602	25027	51035	73736	90611
накопичена амортизація	1002	-6571	-9694	-20010	39290	64391
Незавершені капітальні інвестиції	1005	33795	24920	19793	25283	48509
Основні засоби	1010	533462	543438	552712	562203	570542
первісна вартість	1011	690178	742800	798601	860122	922803
знос	1012	-156716	-199362	-245889	-297919	-352261
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0	0	0	847
первісна вартість	1016	0	0	0	0	990
знос	1017	0	0	0	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0	0	0	-143
первісна вартість	1021	0	0	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:						
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	152	93	52	53	53
інші фінансові інвестиції	1035	26	26	26	26	26
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	140	150	150
Відстрочені податкові активи	1045	604	1543	1748	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0	0	0
Усього за розділом I	1095	581070	585353	605496	622161	646447
II. Оборотні активи						
Запаси	1100	391534	410547	392957	518646	528825
Виробничі запаси	1101	158049	140297	140715	197244	242661
Незавершене виробництво	1102	197260	207374	210449	251485	217721

Готова продукція	1103	36138	62762	41601	69080	67583
Товари	1104	87	114	192	837	860
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	105410	119315	246841	258256	311877
Дебіторська заборгованість за розрахунками:						
за виданими авансами	1130	38410	17800	13228	52920	132022
з бюджетом	1135	140452	85917	31980	24673	9426
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	37	0	0	185
з нарахованих доходів	1140	0	0	0	8	57
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	11066	1344	2020	3286	2794
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	87666	96638	84657	56143	118110
Готівка	1166	6	9	11	10	13
Рахунки в банках	1167	87660	96629	84646	56133	118097
Витрати майбутніх періодів	1170	4729	7149	14876	7265	9315
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0	0	0
у тому числі в:						
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	949	330	1192	2198	1328
Усього за розділом II	1195	780216	739040	787751	923395	1113754
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0	0	44
Баланс	1300	1361286	1324393	1393247	1545556	1760245
Пасив						
I. Власний капітал						

Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	24722	24722	24722	24722	24722
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	131359	127393	123797	100574	97942
Додатковий капітал	1410	507	503	269	269	269
Емісійний дохід	1411	269	269	269	269	269
Накопичені курсові різниці	1412	238	234	0	0	0
Резервний капітал	1415	26611	30017	36913	43395	49105
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	549376	687755	814231	925157	923520
Неоплачений капітал	1425	0	0	0	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0	0	0	0
Інші резерви	1435	0	0	0	0	0
Усього за розділом I	1495	732575	870390	999932	1094117	1095558
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення						
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0	16551	15396
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1138	113662	128770	132921	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0	0	0
Страхові резерви	1530	0	0	0	0	0
у тому числі:						
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0	0	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0	0	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0	0	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0	0	0
Усього за розділом II	1595	1138	113662	128770	149472	15396
III. Поточні зобов'язання і забезпечення						
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0	0	0

Векселі видані	1605	0	0	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:						
довгостроковими зобов'язаннями	1610	83853	0	0	0	131126
товари, роботи, послуги	1615	59560	70016	125289	145492	190082
розрахунками з бюджетом	1620	12521	10831	6293	3550	3909
у тому числі з податку на прибуток	1621	10593	8455	3123	277	0
розрахунками зі страхування	1625	3870	3521	3205	3221	3800
розрахунками з оплати праці	1630	8170	10009	11841	12134	14133
одержаними авансами	1635	280206	119782	95342	111499	277521
розрахунками з учасниками	1640	135	135	134	134	134
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	13037	14154	20391	23845	26718
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	166221	111893	2050	2092	1868
Усього за розділом III	1695	627573	340341	264545	301967	649291
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0	0	0
Баланс	1900	1361286	1324393	1393247	1545556	1760245

Додаток Д

Таблиця Д.1 - Дані Звіту про фінансові результати на кінець періоду за досліджуваними роками

Стаття	Код рядка	2014	2015	2016	2017	2018
I. Фінансові результати						
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1106496	1193407	1179993	1129151	1298638
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0	0	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0	0	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0	0	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0	0	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0	0	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-833537	-823182	-823119	-834459	-1061965
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0	0	0	0
Валовий:						
прибуток	2090	272959	370225	356874	294692	236673
збиток	2095	0	0	0	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0	0	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0	0	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0	0	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0	0	0	0
Інші операційні доходи	2120	5695	25360	32370	9923	2418
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0	0	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0	0	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0	0	0	0
Адміністративні витрати	2130	-64454	-75918	-84981	-93840	-113848
Витрати на збут	2150	-18928	-51469	-62525	-32679	-31282
Інші операційні витрати	2180	-32710	-30095	-35180	-37936	-98886

Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0	0	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0	0	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:						
прибуток	2190	162562	238103	206558	140160	0
збиток	2195	0	0	0	0	-4925
Дохід від участі в капіталі	2200	34	0	0	0	0
Інші фінансові доходи	2220	2034	6341	9889	4010	1736
Інші доходи	2240	3213	4698	1167	1429	7916
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0	0	0	0
Фінансові витрати	2250	-16445	-18144	-6923	0	0
Втрати від участі в капіталі	2255	0	-59	-41	0	0
Інші витрати	2270	-60300	-63084	-49015	-5596	-700
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0	0	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:						
прибуток	2290	91098	167855	161635	140003	4027
збиток	2295	0	0	0	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-22918	-30036	-31859	-25734	-2586
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0	0	0	0
Чистий фінансовий результат:						
прибуток	2350	68180	137819	129776	114269	1441
збиток	2355	0	0	0	0	0
II. Сукупний дохід						
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0	0	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0	0	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0	0	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0	0	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0	0	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0	0	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0	0	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0	0	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	68180	137819	129776	114269	1441

III. Елементи операційних витрат						
Матеріальні затрати	2500	428514	538282	524426	542836	615169
Витрати на оплату праці	2505	166511	228102	233089	274461	314990
Відрахування на соціальні заходи	2510	59712	64265	53868	55596	62448
Амортизація	2515	44800	47813	58226	73075	82075
Інші операційні витрати	2520	83961	92832	145219	125035	210156
Разом	2550	783498	971294	1014828	1071003	1284838
IV. Розрахунок показників прибутковості акцій						
Середньорічна кількість простих акцій	2600	30902073	30902073	30902073	30902073	30902073
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	30902073	30902073	30902073	30902073	30902073
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	2,20632	4,45986	4,19959	3,69778	0,04663
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	2,20632	4,45986	4,19959	3,69778	0,04663
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0	0	0	0

Додаток Е

Таблиця Е.1 – Методика заповнення Балансу (Звіт про фінансовий стан)

Назва статті	Код рядка	Джерело інформації для заповнення	Примітка
АКТИВ			
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	Ряд. 1001 - ряд. 1002	Відображають залишкову вартість об'єктів, включених до складу нематеріальних активів. Також окремо показують:
первісна вартість	1001	Сальдо за Дт рах. 12	— первісну (переоцінену) вартість нематеріальних активів. Не включають до підсумку Балансу
накопичена амортизація	1002	Сальдо за Кт субрах. 133	— суму накопиченої амортизації нематеріальних активів. Показник наводять у дужках. Не включають до підсумку Балансу
Незавершені капітальні інвестиції	1005	Сальдо за Дт рах. 15	Відображають вартість незавершених на дату балансу капітальних інвестицій в оборотні активи на будівництво, реконструкцію, модернізацію (інші поліпшення, що збільшують первісну (переоцінену) вартість оборотних активів), виготовлення, створення, вирощування, придбання об'єктів оборотних активів — основних засобів, нематеріальних активів, довгострокових біологічних активів (включаючи оборотні матеріальні активи, призначені для заміни діючих, та устаткування для монтажу)
Основні засоби	1010	Ряд. 1011 - ряд. 1012	Наводять залишкову вартість власних і отриманих на умовах фінансового лізингу об'єктів і орендованих цілих майнових комплексів, що включені до складу основних засобів; вартість основних засобів, отриманих у довічне управління, на праві господарського відання або праві оперативного управління; вартість інших оборотних матеріальних активів. Також окремо показують:
первісна вартість	1011	Сальдо за Дт субрах. 101 — 109 і рах. 11	— первісну (переоцінену) вартість. Не включають до підсумку Балансу
знос	1012	Сальдо за Кт субрах. 131 і 132	— нараховану в установленому порядку суму зносу. Показник наводять у дужках. Не включають до підсумку Балансу
Інвестиційна нерухомість	1015	Сальдо за Дт субрах. 100	— справедливу вартість інвестиційної нерухомості (якщо облік ведуть за справедливою вартістю)
		Ряд. 1016 - ряд. 1017	— залишкову вартість інвестиційної нерухомості (якщо облік ведуть за первісною

			вартістю)
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	Сальдо за Дт субрах. 100	Відображають первісну вартість інвестиційної нерухомості, яку обліковують за первісною вартістю. Не включають до підсумку Балансу
Довгострокові біологічні активи	1020	Сальдо за Дт субрах. 161, 163 і 165	— справедливу вартість (якщо облік ведуть за справедливою вартістю)
		Ряд. 1021 - ряд. 1022	— залишкову вартість (облік ведеться за первісною вартістю)
Довгострокові фінансові інвестиції:	Відображають фінансові інвестиції на період більше одного року, а також усі інвестиції, які не можуть бути вільно реалізовані в будь-який момент. При цьому окремо виділяють:		
такі, що обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	Сальдо за Дт субрах. 141	— фінансові інвестиції, які обліковують за методом участі в капіталі
інші фінансові інвестиції	1035	Сальдо за Дт субрах. 142 і 143	— інші фінансові інвестиції (інвестиції пов'язаним та непов'язаним сторонам)
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	Сальдо за Дт субрах. 181, 182 і 183	Відображають дебіторську заборгованість фізичних та юридичних осіб, що не виникає в ході нормального операційного циклу і буде погашена після 12 місяців з дати балансу
Відстрочені податкові активи	1045	Сальдо за Дт рах. 17	Відображають суму податку на прибуток, що підлягає відшкодуванню в наступних періодах у результаті тимчасової податкової різниці, що виникла між обліковою та податковою базами оцінки
Усього за розділом I	1095	Ряд. 1000 + ряд. 1005 + ряд. 1010 + ряд. 1015 + ряд. 1020 + ряд. 1030 + ряд. 1035 + ряд. 1040 + ряд. 1045 + ряд. 1050 + ряд. 1090	
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	Сальдо за Дт рах. 20, 22, 23, 25, 26, 27, 28 (без урахування сальдо за Дт субрах. 286 і за вирахуванням сальдо за Кт субрах. 285)	Відображають загальну вартість запасів. У разі відповідності ознакам істотності в додаткових статтях розшифровують інформацію про складові ряд. 1100
Виробничі запаси	1101	Сальдо за Дт рах. 20 і 22	Відображають вартість запасів малоцінних і швидкозношуваних предметів, сировини, основних і допоміжних матеріалів, палива, покупних напівфабрикатів і комплектуючих виробів, запасних частин, тари, будівельних матеріалів та інших матеріалів, призначених для споживання в ході нормального операційного циклу (у тому числі із ряд. 1100). Не включають до підсумку Балансу

Незавершене виробництво	1102	Сальдо за Дт рах. 23 і 25	Наводять витрати на незавершене виробництво і незавершені роботи (послуги), а також вартість напівфабрикатів власного виробництва (у тому числі із ряд. 1100). Крім того, в цьому рядку наводять валову заборгованість замовників за будівельними контрактами. Не включають до підсумку Балансу
Готова продукція	1103	Сальдо за Дт рах. 26 і 27	Відображають запаси виробів на складі, обробка яких завершена і які пройшли випробування, приймання, укомплектовані відповідно до умов договорів із замовниками і відповідають технічним умовам і стандартам (у тому числі із ряд. 1100). Не включають до підсумку Балансу
Товари	1104	Згорнуте сальдо за Дт рах. 28 без врахування субрах. 286 (сальдо за Дт субрах. 281, 282, 283 і 284 за вирахуванням сальдо за Кт субрах. 285)	Відображають вартість залишків товарів, придбаних підприємством для подальшого продажу, без суми торгових націнок (у тому числі із ряд. 1100). Не включають до підсумку Балансу
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	Сальдо за Дт рах. 36 і 34 (якщо векселі одержані не відображені окремо в ряд. 1120) мінус сальдо за Кт рах. 38 (у частині заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги)	Відображають дебіторську заборгованість покупців або замовників за надані їм продукцію, товари, роботи або послуги (крім заборгованості, забезпеченої векселями, якщо таку інформацію наведено в окремій статті форми № 1). У цьому рядку потрібно відобразити чисту реалізаційну вартість дебіторської заборгованості, тобто за мінусом нарахованого резерву сумнівних боргів
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			Показники дебіторської заборгованості в разі створення щодо неї резерву сумнівних боргів наводять у формі № 1 за чистою реалізаційною вартістю
за виданими авансами	1130	Сальдо за Дт субрах. 371	Наводять залишок суми авансів, наданих іншим підприємствам у рахунок майбутніх поставок, якщо завершення розрахунків за договорами планується протягом 12 місяців з дати балансу. Інакше суми перерахованих авансів відображають у ряд. 1040 форми № 1
з бюджетом	1135	Сальдо за Дт субрах. 641 і 642 Ряд. 1135 $\geq$ ряд. 1136	Відображають дебіторську заборгованість фінансових і податкових органів, а також переплату за податками, зборами та іншими платежами до бюджету
у тому числі з податку на	1136	Сальдо за Дт субрах. 641 (у частині)	Відображають дебіторську заборгованість за розрахунками з бюджетом у частині

прибуток		податку на прибуток)	податку на прибуток (у тому числі з ряд. 1135). Не включають до підсумку Балансу
з нарахованих доходів	1140	Сальдо за Дт субрах. 373 мінус сальдо за Кт рах. 38 (у частині, що належить до цієї заборгованості)	Відображають суму дебіторської заборгованості за дивідендами, процентами, роялті тощо, що нараховані та підлягають надходженню
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	Сальдо за Дт субрах. 372, 374, 375, 376, 377, 378 і 685, рах. 65 і 66 мінус сальдо за Кт рах. 38	Відображають заборгованість дебіторів, що не може бути включена до інших статей дебіторської заборгованості та підлягає відображенню у складі оборотних активів
Гроші та їх еквіваленти	1165	Сальдо за Дт рах. 30, 31, субрах. 333, 334, 335 і 351	Відображають кошти в касі підприємства, на поточних та інших рахунках у банках, які можуть бути вільно використані для поточних операцій, грошові кошти в дорозі, електронні гроші, а також еквіваленти грошових коштів (як у національній, так і в іноземній валюті). У додаткових рядках цієї статті окремо можуть бути наведені:
		Ряд. 1165 ≥ ряд. 1166 + ряд. 1167	
Готівка	1166	Сальдо за Дт рах. 30	— грошові кошти в готівковій формі (у тому числі із ряд. 1165). Не включають до підсумку Балансу
Рахунки в банках	1167	Сальдо за Дт рах. 31	— грошові кошти на банківських рахунках підприємства (у тому числі з ряд. 1165). Не включають до підсумку Балансу
Витрати майбутніх періодів	1170	Сальдо за Дт рах. 39	Наводять витрати, що понесені протягом поточного або попередніх звітних періодів, але належать до майбутніх звітних періодів
Інші оборотні активи	1190	Сальдо за Дт субрах. 331, 332, 643 і 644	Відображають суми оборотних активів, які не можуть бути включені до наведених вище статей розділу II активу форми № 1, зокрема вартість грошових документів у національній та іноземній валютах
Усього за розділом II	1195	Ряд. 1100 + ряд. 1110 + ряд. 1120 + ряд. 1125 + ряд. 1130 + + ряд. 1135 + ряд. 1140 + ряд. 1145 + ряд. 1155 + ряд. 1160 + + ряд. 1165 + ряд. 1170 + ряд. 1190	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	Сальдо за Дт субрах. 286	Відображають вартість необоротних активів і груп вибуття, утримуваних для продажу.
Баланс	1300	Ряд. 1095 + ряд. 1195 + ряд. 1200	
ПАСИВ			
I. Власний капітал			
Зареєстрований	1400	Сальдо за Кт рах. 40	Наводять зафіксовану в установчих

(пайовий) капітал			документах суму статутного капіталу, іншого зареєстрованого капіталу, а також пайового капіталу, що формується відповідно до законодавства.
Капітал у дооцінках	1405	Сальдо за Кт рах. 41	Наводять суму дооцінки необоротних активів і фінансових інструментів, відображену у власному капіталі
Додатковий капітал	1410	Сальдо за Кт субрах. 423, 424, 425	Наводять вартість безоплатно отриманих підприємством від інших юридичних або фізичних осіб необоротних активів, накопичені курсові різниці, відображають у складі власного капіталу, та інші види додаткового капіталу
		Ряд. 1410 $\geq$ ряд. 1411 + ряд. 1412	
Емісійний дохід	1411	Сальдо за Кт субрах. 421	Товариство довідково показує суму емісійного доходу (у тому числі із ряд. 1410). Не включають до підсумку Балансу
Накопичені курсові різниці	1412	Сальдо за Кт субрах. 423	Відображають суму накопичених курсових різниць, які включають до складу додаткового капіталу і визнають в іншому сукупному доході (у тому числі з ряд. 1410). Не включають до підсумку Балансу
Резервний капітал	1415	Сальдо за Кт рах. 43	Наводять суму резервів, створених відповідно до чинного законодавства або установчих документів за рахунок нерозподіленого прибутку підприємства
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	Сальдо за Кт субрах. 441 (або за Дт субрах. 442)	Відображають суму нерозподіленого прибутку (сальдо за Кт субрах. 441) або непокритого збитку (сальдо за Дт субрах. 442). Суму непокритого збитку наводять у дужках і віднімають при визначенні підсумку власного капіталу
Усього за розділом I	1495	Ряд. 1400 + ряд. 1405 + ряд. 1410 + ряд. 1415 + (-) ряд. 1420 - - ряд. 1425 - ряд. 1430	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	Сальдо за Кт рах. 54	Відображають суму податку на прибуток, що підлягає сплаті в майбутніх періодах у результаті утворення тимчасової податкової різниці між обліковою та податковою базами оцінки
Інші довгострокові зобов'язання	1515	Сальдо за Кт субрах. 505 і 506, рах. 51, 52, 53, 55	Наводять суму довгострокової заборгованості підприємства із залучення позикових коштів (крім кредитів банків), а також суму інших довгострокових зобов'язань, які не можуть бути включені до інших статей розділу II пасиву форми № 1
Усього за розділом II	1595	Ряд. 1500 + ряд. 1505 + ряд. 1510 + ряд. 1515 + ряд. 1520 + ряд. 1525	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			

Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	Сальдо за Кт рах. 61	Відображають суму довгострокових зобов'язань, що підлягає погашенню протягом 12 місяців з дати балансу
товари, роботи, послуги	1615	Сальдо за Кт рах. 63, 62 (якщо векселі видані не відображено окремо в ряд. 1605)	Відображають суму заборгованості перед постачальниками та підрядниками за матеріальні цінності, виконані роботи та отримані послуги (крім заборгованості, забезпеченої векселями, якщо її наводять в окремій статті форми № 1)
розрахунками з бюджетом	1620	Сальдо за Кт субрах. 641 і 642 Ряд. 1620 ≥ ряд. 1621	Наводять заборгованість підприємства за всіма видами платежів до бюджету, включаючи податки з працівників підприємства
у тому числі з податку на прибуток	1621	Сальдо за Кт субрах. 641 (у частині заборгованості з податку на прибуток)	Відображають заборгованість підприємства перед бюджетом з поточного податку на прибуток (у тому числі із ряд. 1620). Не включають до підсумку Балансу
розрахунками зі страхування	1625	Сальдо за Кт рах. 65	Відображають суму заборгованості за відрахуваннями на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхування майна підприємства та індивідуальне страхування його працівників
розрахунками з оплати праці	1630	Сальдо за Кт рах. 66	Показують заборгованість підприємства за оплатою праці, включаючи депоновану заробітну плату
за одержаними авансами	1635	Сальдо за Кт субрах. 681	Відображають залишок суми авансів, одержаних від інших осіб у рахунок подальших постачань продукції, виконання робіт (надання послуг)
Поточні забезпечення	1660	Сальдо за Кт субрах. 471, 477, 473, 474 (у частині поточних забезпечень)	Відображають залишок коштів на забезпечення майбутніх витрат і платежів, які планується використати протягом 12 місяців з дати балансу (забезпечення оплати відпусток, забезпечення матеріального заохочення та інші поточні забезпечення)
Інші поточні зобов'язання	1690	Сальдо за Кт субрах. 372, 378, 643, 644, 684 і 685	Показують суми поточних зобов'язань, що не можуть бути включені до інших статей розділу III пасиву форми № 1
Усього за розділом III	1695	Ряд. 1600 + ряд. 1605 + ряд. 1610 + ряд. 1615 + ряд. 1620 + + ряд. 1625 + ряд. 1630 + ряд. 1635 + ряд. 1640 + ряд. 1645 + ряд. 1660 + ряд. 1665 + ряд. 1690	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами,	1700	Сальдо за Кт субрах. 680	Відображають зобов'язання, пов'язані з необоротними активами і групами вибуття, утримуваними для продажу,

утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Зокрема, до них відносять зобов'язання, що включені до групи вибуття і будуть передані (погашені) у результаті продажу групи вибуття.			
Баланс	1900	Ряд. 1495 + ряд. 1595 + ряд. 1695 + ряд. 1700	

Додаток Ж

Таблиця Ж.1 – Методика заповнення звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Найменування статті	Код рядка	Джерело інформації для заповнення	Примітка
Розділ I. Фінансові результати			
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	Обороти за Дт субрах. 701, 702 і 703 з Кт субрах. 791 мінус оборот за Кт субрах. 704 з Дт субрах. 791	Відображають чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт або послуг, тобто дохід (виручку) від реалізації за вирахуванням: — непрямих податків (ПДВ, акцизного податку); — інших податків і зборів, що сплачуються з обороту; — наданих знижок; — вартості повернутих раніше проданих товарів; — доходів, які за договорами належать комітентам
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	Обороти за Кт субрах. 901, 902, 903 з Дт субрах. 791	Відображають виробничу собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) та/або собівартість реалізованих товарів. Показник наводять у дужках
Валовий:			
прибуток	2090	Ряд. 2000 - ряд. 2050	Додатний результат
збиток	2095		Від'ємний результат. Наводять у дужках
Інші операційні доходи	2120	Обороти за Дт рах. 71 з Кт субрах. 791	Відображають суми інших доходів від операційної діяльності підприємства, крім доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), а саме дохід від: — операційних курсових різниць; — відшкодування раніше списаних активів; — операційної оренди активів (крім випадків, коли в оренду надають інвестиційну нерухомість або оренда є основним видом діяльності); — роялті; — відсотків, отриманих на залишки коштів на поточних рахунках у банках або депозитних рахунках до запитання; — отриманих безоплатно оборотних активів; — реалізації оборотних активів (крім фінансових інвестицій), необоротних активів, утримуваних для продажу, і групи вибуття;
		Ряд. 2120 $\geq$ ряд. 2121 + ряд. 2122 + ряд. 2123	

			— списання кредиторської заборгованості; — визнаних штрафів, пені, неустойки тощо
Сюди включають також дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції, а також дохід від зміни вартості активів, що оцінюються за справедливою вартістю. Крім того, у цьому рядку відображають дохід від збільшення на дату балансу чистої вартості реалізації необоротних активів (групи вибуття), утримуваних для продажу. Також сюди потраплять доходи, пов'язані з купівлею-продажем іноземної валюти.			
Адміністративні витрати	2130	Обороти за Кт рах. 92 з Дт субрах. 791	Відображають загальногосподарські витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства. Показник наводять у дужках
Витрати на збут	2150	Обороти за Кт рах. 93 з Дт субрах. 791	Наводять витрати підприємства, пов'язані з реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), а саме: витрати на утримання підрозділів, що займаються збутом продукції (товарів, робіт, послуг), рекламу, доставку продукції споживачам тощо. Показник наводять у дужках
Інші операційні витрати	2180	Обороти за Кт рах. 94 з Дт субрах. 791	У цьому рядку відображають: — собівартість реалізованих виробничих запасів, необоротних активів, утримуваних для продажу, і групи вибуття; — втрати від операційних курсових різниць; — втрати від знецінення запасів; — відрахування на створення резерву сумнівних боргів і суми списаної понад резерв безнадійної дебіторської заборгованості; — визнані економічні (фінансові) санкції; — відрахування на забезпечення майбутніх операційних витрат; — інші витрати, що виникають у процесі операційної діяльності підприємства (крім витрат, які включають до собівартості продукції, товарів, робіт, послуг). Показник наводять у дужках
		Ряд. 2180 $\geq$ ряд. 2181 + ряд. 2182	
Тут показують також витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції та витрати від зміни вартості активів, що оцінюються за справедливою вартістю. Крім того, у цьому рядку відображають витрати від зменшення на дату балансу чистої вартості реалізації необоротних активів (групи вибуття), утримуваних для продажу. Сюди ж включають витрати, пов'язані з купівлею-продажем іноземної валюти.			

Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	Ряд. 2090 + ряд. 2120 - ряд. 2130 - ряд. 2150 - ряд. 2180 або ряд. 2120 - ряд. 2095 - ряд. 2130 - ряд. 2150 - ряд. 2180	Додатний результат
збиток	2195		Від'ємний результат. Наводять у дужках
Дохід від участі в капіталі	2200	Обороти за Дт рах. 72 з Кт субрах. 792	Відображають дохід, отриманий від інвестицій в асоційовані, дочірні або спільні підприємства, облік яких ведуть за методом участі в капіталі
Інші фінансові доходи	2220	Обороти за Дт рах. 73 з Кт субрах. 792	Наводять дивіденди, відсотки (у тому числі отримані за строковими депозитними вкладками) та інші доходи від фінансових інвестицій (крім доходів, які обліковуються за методом участі в капіталі)
Інші доходи	2240	Обороти за Дт рах. 74 з Кт субрах. 793	У цьому рядку відображають дохід від: — реалізації фінансових інвестицій; — неопераційних курсових різниць; — зміни балансової вартості фінансових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю (крім підприємств, основною діяльністю яких є торгівля цінними паперами); — інші доходи, що виникають у процесі господарської діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства
		Ряд. 2240 $\geq$ ряд. 2241	
Крім того, до ряд. 2240 включають доходи від безоплатного отримання необоротних активів (у сумі, пропорційній нарахованій амортизації), від дооцінки раніше уцінених об'єктів необоротних активів (у межах попередньої уцінки), від відновлення корисності активів (у межах раніше проведених уцінок і зменшень корисності). Також тут відображають дохід у вигляді перевищення вартості частки покупця у справедливій вартості придбаних ідентифікованих активів, зобов'язань і непередбачених зобов'язань об'єкта придбання над сукупністю витрат на об'єднання підприємств та/або видів їх господарської діяльності.			
Фінансові витрати	2250	Обороти за Кт рах. 95 з Дт субрах. 792	Показують витрати на відсотки та інші витрати підприємства, пов'язані з позиками (крім фінансових витрат, які включають до собівартості кваліфікаційних активів) Показник наводять у дужках
Втрати від участі в капіталі	2255	Обороти за Кт рах. 96 з Дт субрах. 792	Відображають збиток від інвестицій в асоційовані, дочірні або спільні підприємства, облік яких ведуть методом участі в капіталі. Показник наводять у дужках
Інші витрати	2270	Обороти за Кт рах.	У цьому рядку відображають:

		97 з Дт субрах. 793	— собівартість реалізації фінансових інвестицій; — втрати від уцінки фінансових інвестицій і необоротних активів; — втрати від неопераційних курсових різниць; — витрати підприємств (крім тих, основною діяльністю яких є торгівля цінними паперами) від зміни балансової вартості фінансових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю; — інші витрати, що виникають у процесі господарської діяльності (крім фінансових витрат), але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства. Показник наводять у дужках
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	Ряд. 2190 + ряд. 2200 + ряд. 2220 + ряд. 2240 - ряд. 2250 - ряд. 2255 - ряд. 2270 ± ряд. 2275 або ряд. 2200 + ряд. 2220 + ряд. 2240 - ряд. 2195 - ряд. 2250 - ряд. 2255 - ряд. 2270 ± ряд. 2275	Додатний результат
збиток	2295		Від'ємний результат. Наводять у дужках
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	Обороти за Кт рах. 98 з Дт рах. 79	Відображають суму витрат з податку на прибуток. Показник наводять у дужках
		Обороти за Дт рах. 98 з Кт рах. 79	Зазначають суму доходу з податку на прибуток підприємства.
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	Ряд. 2290 ± ряд. 2300 ± ряд. 2305 або ряд. 2295 ± ряд. 2300 ± ряд. 2305	Додатний результат
збиток	2355		Від'ємний результат. Наводять у дужках
Розділ II. Сукупний дохід			
Сукупний дохід	2465	Алгебраїчна сума ряд. 2350 (або ряд. 2355) і ряд. 2460	
Розділ III. Елементи операційних витрат			
Матеріальні затрати	2500	Обороти за Дт рах. 80 або обороти за Дт рах. 23, 91, 92, 93, 94 (за винятком собівартості реалізованих запасів і товарів) з Кт рах. 20, 21, 22, 28	
Витрати на оплату праці	2505	Обороти за Дт рах. 81 або обороти за Дт рах. 23, 91, 92, 93, 94 з Кт рах. 66 і субрах. 471 (у частині сум забезпечень на виплату відпускних), 477 (у частині забезпечень на матеріальне заохочення)	

Відрахування на соціальні заходи	2510	Обороти за Дт рах. 82 або обороти за Дт рах. 23, 91, 92, 93, 94 з Кт рах. 65 і субрах. 471 (у частині сум страхових внесків від забезпечень на оплату відпусток), 472, 477 (у частині сум страхових внесків від забезпечень на матеріальне заохочення)
Амортизація	2515	Обороти за Дт рах. 83 або обороти за Дт рах. 23, 91, 92, 93, 94 з Кт рах. 13
Інші операційні витрати	2520	Обороти за Дт рах. 84 або обороти за Дт рах. 23, 91, 92, 93, 94 (за винятком собівартості реалізованих товарів і запасів) з Кт рах. 20, 21, 22, 28, 30, 31, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 50, 51, 60, 62, 63, 64, 65, 68, субрах. 473, 474
Разом	2550	Ряд. 2500 + ряд. 2505 + ряд. 2510 + ряд. 2515 + ряд. 2520
Розділ IV. Розрахунок показників прибутковості акцій		
Середньорічна кількість простих акцій	2600	$\sum$ (Кількість простих акцій в обігу x Кількість днів (місяців), протягом яких акції перебували в обігу : Кількість днів (місяців) у звітному році)
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	Ряд. 2600 форми № 2 + Середньорічна кількість простих акцій, що надійдуть в обіг у разі конвертації всіх розбавляючих потенційних простих акцій
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(Ряд. 2350 (або ряд. 2355) форми № 2 - Дивіденди на привілейовані акції) : : Ряд. 2600 форми № 2
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	Скоригований чистий прибуток (збиток) : Ряд. 2605 форми № 2
Скоригований чистий прибуток = Чистий прибуток (збиток) (ряд. 2350 або ряд. 2355 форми № 2) - Дивіденди на привілейовані акції + Дивіденди (після сплати податків і відсотків), визнані у звітному періоді щодо розбавляючих потенційних простих акцій ± Інші доходи (витрати), що виникнуть у разі конвертації розбавляючих потенційних простих акцій..		

Додаток И

Таблиця И.1 – Методика заповнення звіту про рух грошових коштів (за прямим методом)

Найменування статті	Код рядка	Джерело інформації для заповнення	Примітка
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	Аналітичні дані до обороту за Дт рах. 30, 31, субрах. 333, 335 з Кт рах. 36, 70	Відображають грошові надходження від основної діяльності, тобто від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), платежів за оренду інвестиційної нерухомості з урахуванням непрямих податків і зборів (ПДВ, акцизного податку тощо)
Повернення податків і зборів	3005	Оборот за Дт рах. 31 з Кт субрах. 641, 642	Показують отримані з бюджету на рахунки підприємства суми податків та зборів
у тому числі податку на додану вартість	3006	Оборот за Дт рах. 31 з Кт субрах. 641/Розрахунки з ПДВ	Наводять отримані з бюджету суми бюджетного відшкодування з ПДВ, заявлені до повернення шляхом зарахування грошових коштів на рахунок підприємства (у тому числі з ряд. 3005). Показник не бере участі в розрахунку руху коштів від операційної діяльності
Цільового фінансування	3010	Аналітичні дані до обороту за Дт рах. 30, 31 з Кт субрах. 377, 378, рах. 48, 64 (відповідні аналітичні рахунки обліку)	Відображають отримані для здійснення витрат на операційну діяльність підприємства надходження з бюджету і державних цільових фондів, а також кошти цільового фінансування від інших осіб
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	Аналітичні дані до обороту за Дт рах. 30, 31, субрах. 333, 335 з Кт субрах. 681 (у частині авансів у рахунок постачання продукції (товарів, робіт, послуг)	Відображають суми отриманих підприємством попередніх оплат і авансових надходжень грошових коштів від покупців і замовників під подальше постачання продукції (товарів, робіт, послуг)
Надходження від повернення авансів	3020	Аналітичні дані до обороту за Дт рах. 30, 31 з Кт субрах. 371 (у частині авансів, пов'язаних з операційною діяльністю)	Наводять інформацію про повернені підприємству постачальниками і підрядниками суми попередньої оплати та наданих авансів грошовими коштами
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	Аналітичні дані до обороту за Дт рах. 30, 31 з Кт субрах. 374 (у частині неустойки, штрафів, пені)	Показують отримані підприємством грошовими коштами економічні (фінансові) санкції за порушення законодавства та умов договорів
Надходження від	3040	Аналітичні дані до	Наводять суми грошових надходжень від

операційної оренди		обороту за Дт рах. 30, 31 з Кт субрах. 377, 713	операційної оренди, крім надходжень від оренди інвестиційної нерухомості та оренди, що є основним видом діяльності підприємства
Інші надходження	3095	Аналітичні дані до регістрів обліку грошових коштів у частині надходжень у результаті операційної діяльності (обороту за Дт рах. 30, 31, субрах. 333, 335 з Кт рах. 34, 65, субрах. 372, 374, 375, 377, 378, 661, 682, 683, 685, 711, 719)	Наводять інші надходження грошових коштів від операційної діяльності, що не включені до ряд. 3000 — 3045 форми № 3
<p>У цій статті наводять суми отриманих підприємством грошових коштів від:</p> <ul style="list-style-type: none"> — реалізації оборотних активів (крім необоротних активів, утримуваних для продажу); — підзвітних осіб; — діяльності обслуговуючих господарств; — постачальників, підрядників, транспортних організацій за пред'явленими претензіями за нестачу цінностей; — відшкодування завданих підприємству збитків; — фондів соціального страхування (зокрема, для виплати допомоги по тимчасовій непрацездатності або по вагітності та пологах); — часткової оплати за путівки; — внесення до каси підприємства помилково надміру виданих сум за заробітною платою; — помилково зарахованих на поточний рахунок підприємства коштів; — відсотків за депозитними рахунками до запитання тощо. <p>Крім того, у цій статті відображають додатний результат від операцій купівлі-продажу іноземної валюти.</p>			
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	Аналітичні дані до обороту за Дт рах. 63 з Кт рах. 30, 31	Відображають грошові кошти, сплачені постачальникам і підрядникам за отримані товарно-матеріальні цінності, прийняті роботи та надані послуги
Праці	3105	Аналітичні дані до обороту за Дт рах. 66 з Кт рах. 30, 31	Показують витрачені грошові кошти на виплату працівникам заробітної плати, допомог, винагород
Відрахувань на соціальні заходи	3110	Аналітичні дані до обороту за Дт субрах. 651 (у частині ЄСВ) з Кт субрах. 311	Відображають суми сплаченого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	Аналітичні дані до обороту за Дт субрах. 641, 642 з Кт субрах. 311, 315	Наводять загальну суму сплачених до бюджету податків і зборів
<p>У цьому рядку показують ту суму податків і зборів, яку підприємство перерахувало до бюджету як платник податків або як податковий агент. Крім того, тут зазначають суми сплачених підприємством фінансових санкцій і пені за податками та зборами, перераховані до бюджету за прострочення зазначених платежів.</p>			
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на	3116	Оборот за Дт субрах. 641/Розрахунки з податку на прибуток	Відображають суми сплаченого до бюджету податку на прибуток за умови, що податок конкретно не ототожнюється з фінансовою або

прибуток		з Кт субрах. 311	інвестиційною діяльністю (у тому числі з ряд. 3115). Показник не бере участі в розрахунку руху коштів від операційної діяльності
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	Оборот за Дт субрах. 641/Розрахунки з ПДВ з Кт субрах. 311, 315	Показують суми сплаченого до бюджету ПДВ (у тому числі з ряд. 3115). Показник не бере участі в розрахунку руху коштів від операційної діяльності
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	Аналітичні дані до обороту за Дт субрах. 641, 642 з Кт субрах. 311	Наводять суми сплачених податків і зборів (обов'язкових платежів), крім ПДВ, податку на прибуток та зобов'язань з ЄСВ (у тому числі з ряд. 3115). Показник не бере участі в розрахунку руху коштів від операційної діяльності
Витрачання на оплату авансів	3135	Аналітичні дані до обороту за Дт субрах. 371 з Кт рах. 30, 31 (у частині авансів, пов'язаних з операційною діяльністю)	Відображають суми попередньої оплати та авансових платежів постачальникам та підрядникам за товарно-матеріальні цінності (роботи, послуги), які будуть поставлені (виконані, надані)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	Аналітичні дані до обороту за Дт субрах. 681 з Кт рах. 30, 31 (у частині авансів, пов'язаних з операційною діяльністю)	Показують суми попередньої оплати та авансових платежів, які підприємство повернуло покупцям і замовникам
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	Аналітичні дані до обороту за Дт субрах. 949 з Кт рах. 30, 31	Відображають суми сплачених грошовими коштами цільових і благодійних внесків
Інші витрачання	3190	Аналітичні дані до оборотів за Дт рах. 39, 51, 55, 61, 62, 65 (крім ЄСВ), 69, 92, субрах. 372, 374, 377, 378, 682, 683, 684, 685, 942, 947, 948, 949 з Кт рах. 30, 31, субрах. 333, 334, 335 (у частині витрачання в результаті операційної діяльності)	Наводять суми використаних грошових коштів на інші напрями операційної діяльності, не включені до ряд. 3100 — 3145 форми № 3

До цього рядка включають витрачання грошових коштів за такими напрямками:

- погашення заборгованості, забезпеченої виданим векселем;
- перерахування страховим організаціям коштів з індивідуального страхування персоналу підприємства;
- страхування майна підприємства та майна працівників підприємства;
- придбання карток оплати послуг мобільного зв'язку;
- видача в підзвіт на господарські потреби та відрядження;
- оплата за об'єкти операційної оренди;
- неустойки, штрафи, пеня, сплачені підприємством за порушення умов господарських договорів;
- сплата адміністративно-господарських санкцій Фонду соціального захисту інвалідів;
- оплата вартості послуг банку;
- повернення помилково зарахованих на поточний рахунок підприємства коштів;
- нестача готівки в касі підприємства тощо.

Також у ряд. 3190 форми № 3 відображають сплату відсотків за позиковими коштами, що формують собівартість оборотних кваліфікаційних активів, тобто пов'язаних з виробництвом продукції з тривалим (істотним) операційним циклом.

Чистий рух коштів від операційної діяльності			
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	(Ряд. 3000 + ряд. 3005 + ряд. 3010 + ряд. 3015 + ряд. 3020 + ряд. 3025 + ряд. 3035 + ряд. 3040 + ряд. 3045 + ряд. 3095) - (ряд. 3100 + ряд. 3105 + ряд. 3110 + ряд. 3115 + ряд. 3135 + ряд. 3140 + ряд. 3145 + ряд. 3190) форми № 3	Відображають результат руху грошових коштів від операційної діяльності. Результат розрахунку може мати як додатне, так і від'ємне значення. Від'ємний результат наводять у дужках

Показник рядка буде додатним, коли сума надходжень грошових коштів від операційної діяльності перевищує суму витрачених на таку діяльність коштів. Від'ємний результат розрахунку матиме місце, якщо підприємством у межах операційної діяльності витрачено більше грошових коштів, ніж отримано. Таке можливе в разі використання коштів, отриманих від інших видів діяльності, або в ситуації, коли залишок грошових коштів на початок року дозволяв здійснювати їх витрачання і без додаткового надходження.

II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
Необоротних активів	3205	Аналітичні дані до обороту за Дт рах. 30, 31 з Кт субрах. 377 (у частині надходжень від реалізації необоротних активів)	Показують надходження грошових коштів від продажу необоротних активів, утримуваних для продажу, і групи вибуття, а також інших довгострокових необоротних активів (крім фінансових інвестицій)
Надходження від отриманих:			
Дивідендів	3220	Аналітичні дані до обороту за Дт рах. 30, 31 з Кт субрах. 373 (у частині одержаних дивідендів)	Наводять суми грошових надходжень у вигляді дивідендів від володіння акціями або частками в капіталі інших підприємств (крім фінансових інвестицій, які визнають еквівалентами грошових коштів або утримують для дилерських або торговельних цілей)
Витрачання на придбання:			
Необоротних активів	3260	Аналітичні дані до оборотів за Дт рах. 63, субрах. 685 (у частині витрачання коштів на придбання необоротних активів), 684 (у частині сплати відсотків, уключених до вартості кваліфікаційних необоротних активів) з Кт рах. 30, 31	Наводять інформацію про виплату грошових коштів для придбання (створення) основних засобів, нематеріальних активів та інших необоротних активів, за винятком фінансових інвестицій. У цій статті також відображають суми сплачених відсотків, якщо вони включені до вартості будівництва (створення, вирощування тощо) необоротних активів
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності			
Чистий рух коштів	3295	(Ряд. 3200 + ряд. 3205	Відображають результат руху грошових коштів

від інвестиційної діяльності		+ ряд. 3215 + ряд. 3220 + ряд. 3225 + ряд. 3230 + ряд. 3250) - (ряд. 3255 + ряд. 3260 + ряд. 3270 + ряд. 3275 + ряд. 3290) форми № 3	від інвестиційної діяльності. Значення цього рядка може бути як додатним, так і від'ємним. Від'ємний результат наводять у дужках
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Отримання позик	3305	Аналітичні дані до оборотів за Дт рах. 30, 31 з Кт рах. 50, 52, 55, 60 і субрах. 685 (у частині отримання позик)	Відображають надходження грошових коштів у результаті створення боргових зобов'язань (позик, векселів, облігацій, а також інших видів короткострокових і довгострокових зобов'язань, не пов'язаних з операційною та інвестиційною діяльністю)
Інші надходження	3340	Аналітичні дані до оборотів за Дт рах. 30, 31 з Кт субрах. 685 (у частині інших надходжень від фінансової діяльності)	Наводять відомості про інші надходження грошових коштів, пов'язаних з фінансовою діяльністю, що не були включені до ряд. 3300 і 3305 форми № 3
Витрачання на:			
Погашення позик	3350	Аналітичні дані до оборотів за Дт рах. 50, 52, 55, 60, 61 і субрах. 685 (у частині погашення зобов'язань за позиковими коштами) з Кт рах. 30, 31	Показують виплати грошових коштів для погашення отриманих позик
Сплату дивідендів	3355	Аналітичні дані до обороту за Дт субрах. 671 з Кт рах. 30, 31	Відображають суми дивідендів, виплачених грошовими коштами
Витрачання на сплату відсотків	3360	Аналітичні дані до оборотів за Дт субрах. 684 з Кт рах. 30, 31 (у частині відсотків, які не капіталізуються, пов'язаних з позиками)	Наводять суми грошових коштів, витрачені на сплату відсотків за користування позиковим капіталом (крім сум сплачених відсотків, які капіталізуються)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності			
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	(Ряд. 3300 + ряд. 3305 + ряд. 3340) - (ряд. 3345 + ряд. 3350 + ряд. 3355 + ряд. 3360 + ряд. 3365 + ряд. 3390) форми № 3	Відображають результат руху коштів від фінансової діяльності. Значення рядка може бути як додатним, так і від'ємним. Від'ємний результат наводять у дужках
Чистий рух грошових коштів за звітний період			
Чистий рух грошових коштів за	3400	(Ряд. 3195 ± ряд. 3295 ± ряд. 3395) форми №	Визначають показник руху грошових коштів за звітний період від всіх видів діяльності.

звітний період		3	Значення рядка може бути як додатним, так і від'ємним. Від'ємний результат наводять у дужках
Залишок коштів на початок року	3405	Ряд. 1165 гр. 3 форми № 1	Відображають залишок грошових коштів на початок року, наведений у формі № 1
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	Згорнутий результат оборотів за Дт субрах. 302, 312, 314, 316, 334, 351 з Кт субрах. 714 і оборотів за Дт субрах. 945 з Кт субрах. 302, 312, 314, 316, 334, 351	Показують суму збільшення або зменшення (наводять у дужках) залишку грошових коштів унаслідок перерахунку іноземної валюти при зміні валютних курсів протягом звітного періоду
Залишок коштів на кінець року	3415	(Ряд. 3405 ± ряд. 3410) форми № 3	Відображають суму грошових коштів на кінець року

Додаток К

Таблиця К.1 – Методика заповнення звіту про власний капітал

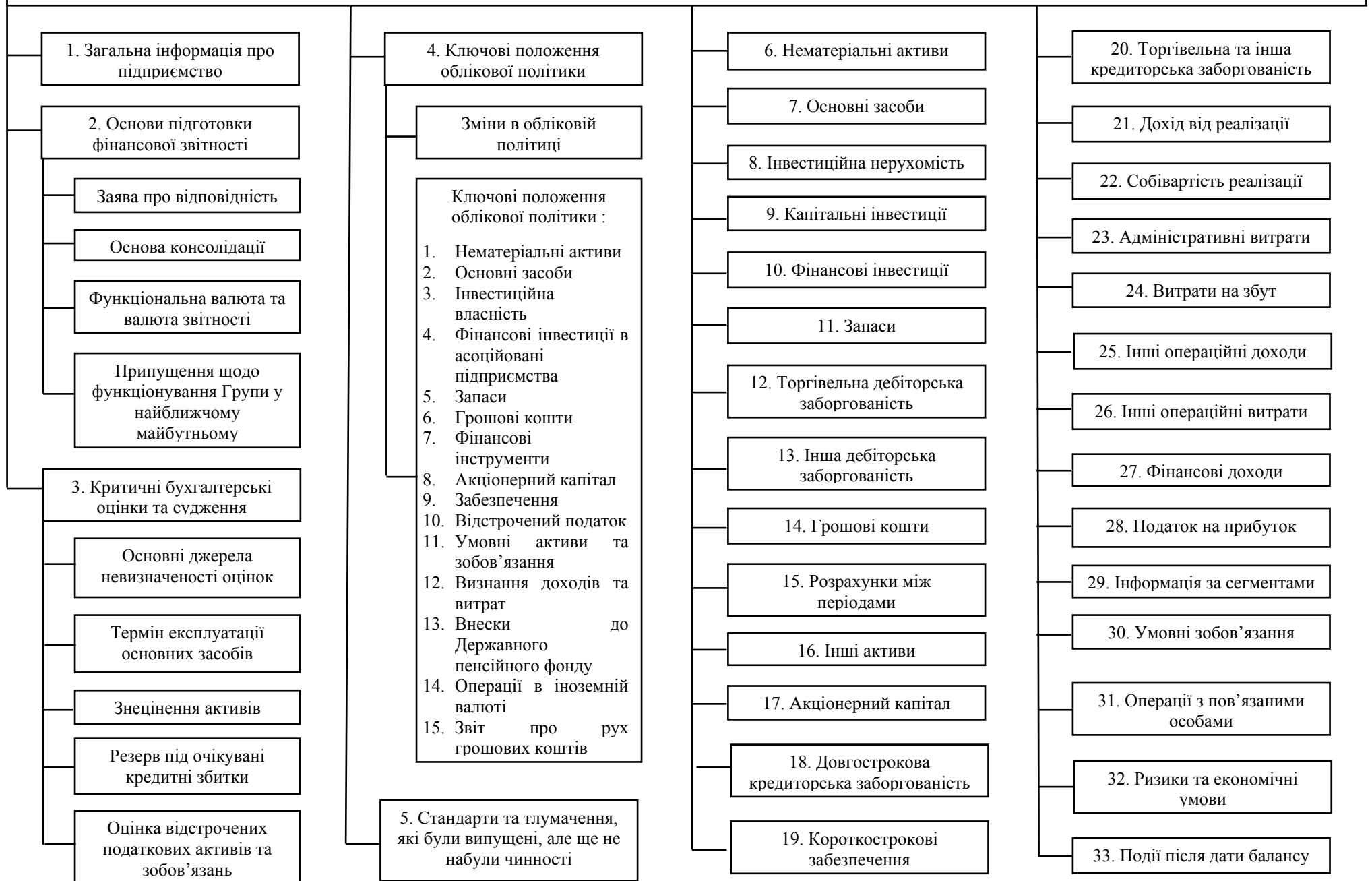
Найменування статті	Код рядка	№ графи	Дані для заповнення	Примітка
Залишок на початок року	4000	3	Сальдо на 01.01.2016 р. за Кт рах. 40	Відображають суму власного капіталу на початок року. Збиток (гр. 7), а також неоплачений та вилучений капітал (гр. 8 і гр. 9) наводять у дужках і віднімають при визначенні показника гр. 10 ряд. 4000 форми № 4
		4	Сальдо на 01.01.2016 р. за Кт рах. 41	
		5	Сальдо на 01.01.2016 р. за Кт рах. 42	
		6	Сальдо на 01.01.2016 р. за Кт рах. 43	
		7	Сальдо на 01.01.2016 р. за Кт субрах. 441 (або за Дт субрах. 442)	
		8	Сальдо на 01.01.2016 р. за Дт рах. 46	
		9	Сальдо на 01.01.2016 р. за Дт рах. 45	
		10	(Гр. 3 + гр. 4 + гр. 5 + гр. 6 ± гр. 7 - гр. 8 - гр. 9) ряд. 4000 форми № 4	
<i>Коригування:</i>				
Виправлення помилок	4010	7	Оборот за Дт субрах. 441, 442 з Кт рахунків класів 1 — 6	Відображають суми коригувань у зв'язку з виправленням помилок. Суми коригувань за Дт рах. 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46 наводять у дужках і віднімають при визначенні показника гр. 10 ряд. 4010 форми № 4
			Оборот за Дт рахунків класів 1 — 6 з Кт субрах. 441, 442	
		3 — 6, 8, 9	Обороти за рах. 40, 41, 42, 43, 45, 46	
		10	Алгебраїчна сума гр. 3 — 9 ряд. 4010 форми № 4	
Інші зміни	4090	3 — 9	Заповнюють аналогічно ряд. 4005 і 4010 форми № 4	Відображають суми коригувань, що не увійшли до ряд. 4005 і 4010. Суми коригувань за Дт рах. 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46 наводять у дужках і віднімають при визначенні показника гр. 10 ряд. 4090 форми № 4
		10	Алгебраїчна сума гр. 3 — 9 ряд. 4090 форми № 4	
Скоригований залишок на початок року	4095	3 — 9	Ряд. 4000 ± ряд. 4005 ± ряд. 4010 ± ± ряд. 4090 форми № 4	Наводять залишок власного капіталу на початок 2016 року після внесення відповідних коригувань. Суму збитку, вилучений та неоплачений капітал (гр. 7, гр. 9 і гр. 8 відповідно) наводять у дужках
		10	(Гр. 3 + гр. 4 + гр. 5 + гр. 6 ± гр. 7 - гр. 8 - гр. 9) ряд. 4095 форми № 4	
Чистий прибуток (збиток) за	4100	7	Ряд. 2350 (або ряд. 2355) гр. 3 форми № 2	Відображають суму чистого прибутку (збитку) з форми № 2. Суму збитку (ряд. 2355 гр. 3

звітний період			форми № 2) наводять у дужках (віднімають)	
<i>Розподіл прибутку:</i>				
Інші зміни в капіталі	4290	Показують інші зміни в капіталі, не відображені в інших рядках форми № 4, зокрема:		
		3, 5, 6, 7	Оборот за Дт рах. 40, 42, 43 з Кт субрах. 442	— списання невідшкодованих збитків. Суми у гр. 3, 5, 6 наводять у дужках (віднімають)
		5	Оборот за Дт рахунків активів з Кт субрах. 422	— додаткові внески засновників підприємств (крім акціонерних товариств) у капітал, що перевищують їх частку у статутному капіталі, без прийняття рішення про збільшення статутного капіталу і реєстрації такого рішення в держреєстратора
		6	Оборот за Дт рах. 43 з Кт субрах. 671	— виплату дивідендів за привілейованими акціями за рахунок резервного капіталу. Суму у гр. 6 наводять у дужках (віднімають)
		7	Оборот за Дт субрах. 443 з Кт субрах. 672	— нарахування власникам товариств доходу, відмінного від дивідендів (при користуванні майновими та земельними паями тощо). Суму у гр. 7 наводять у дужках (віднімають)
		5, 8	Обороти за Дт рах. 46 з Кт субрах. 425 і за Дт субрах. 425 з Кт рах. 46	— курсові різниці за заборгованістю з внесків засновників до статутного капіталу в іноземній валюті (див. лист Мінфіну від 19.11.2013 р. № 31-08410-07-16/33606). Обороти за Дт рах. 46 (гр. 8) і субрах. 425 (гр. 5) наводять у дужках (віднімають)
Разом змін у капіталі	4295	3 — 10 Алгебраїчна сума ряд. 4100 — 4290 гр. 3 — 10 форми № 4 відповідно (з урахуванням додаткових рядків, крім ряд. 4111 — 4116)	Відображають підсумкову величину змін у складі власного капіталу за звітний період	
Залишок на кінець року	4300	3 — 10 Алгебраїчна сума ряд. 4095 і 4295 гр. 3 — 10 форми № 4 відповідно	—	

Додаток Л

Інформація яка наведена в примітках до річної фінансової звітності

Додаток М

Таблиця М.1 - Запропоновані зміни до бухгалтерського балансу
(форма № 1 «Баланс»)

Назва статті або розділу (відповідно до НП(С)БО)	Назва статті або розділу (змінена)	Коментар
I. Необоротні активи	I. Довгострокові активи	Більш виправданою є назва «Довгострокові активи», що враховує значний термін використання активів (більше року) і не заперечує можливість їхньої участі в господарському обороті
Довгострокова дебіторська заборгованість	Довгострокова дебіторська заборгованість з вітчизняними контрагентами з іноземними контрагентами	Корисно наводити в складі довгострокової дебіторської заборгованості розрахунки з вітчизняними та іноземними контрагентами з формуванням відповідних рядків в структурі балансу, це значно спростить оцінку зовнішніми користувачами фінансової звітності при аналізі зовнішньої економічної діяльності підприємства.
-	Довгострокові витрати майбутніх періодів	Склад витрат майбутніх періодів включає витрати підприємства, що можуть бути понесені як протягом одного року (або операційного циклу), так і за період більше одного року (або одного операційного циклу), тому їх варто розмежувати на довгострокові та короткострокові та відображати у складі довгострокових та короткострокових активів
Інші необоротні активи	Інші довгострокові активи	Зміна назви статті відповідно до зміни назви розділу. Включення до складу статті «Гудвіл» та «Відстрочені податкові активи». За відсутності належного рівня суттєвості інформації, та з метою спрощення форми звітності.
II. Оборотні активи	II. Короткострокові активи	У назві другого розділу активу балансу пропонуємо використовувати поняття «короткострокові активи», враховуючи, що термін їх використання менше одного року або одного операційного циклу
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари і послуги	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари і послуги з вітчизняними контрагентами з іноземними контрагентами	Корисно наводити в складі короткострокової дебіторської заборгованості розрахунки з вітчизняними та іноземними контрагентами з формуванням відповідних рядків в структурі балансу, це значно спростить оцінку зовнішніми користувачами фінансової звітності при аналізі зовнішньої економічної діяльності підприємства.
Інша поточна дебіторська заборгованість	Інша короткострокова дебіторська заборгованість	Зміна назви статті відповідно до зміни назви розділу
Поточні фінансові інвестиції	Короткострокові фінансові інвестиції	Зміна назви статті відповідно до зміни назви розділу
Рахунки в банках	Рахунки в банках в національній валюті в іноземній валюті	У чинному звіті гроші та їх еквіваленти поділяються на готівку та рахунки в банках. Пропоную поділяти банківських рахунків на рахунки в національній валюті та в іноземній, це значно спростить оцінку зовнішніми користувачами фінансової звітності при аналізі зовнішньої економічної діяльності
-	Короткострокові витрати майбутніх періодів	Склад витрат майбутніх періодів включає витрати підприємства, що можуть бути понесені як протягом одного року (або операційного циклу), так і за період більше одного року (або одного операційного циклу), тому їх варто розмежувати на довгострокові та короткострокові та відображати у складі довгострокових та короткострокових активів
Інші оборотні активи	Інші короткострокові активи	Зміна назви статті відповідно до зміни назви розділу.

Баланс	Разом активи	У назві підсумку активу балансу пропонуємо не використовувати термін «баланс», адже це порушує логіку побудови даного документу і відображати підсумок активу у статті «Разом активи»
Цільове фінансування	Цільове фінансування	Суми цільового фінансування за нормальних умов не підлягають поверненню, і, як наслідок, є власними коштами підприємства, тому доречно даний розділ наводити в розділі «Власний капітал»
-	Довгострокові доходи майбутніх періодів	Склад доходів майбутніх періодів включає доходи підприємства, що можуть бути отримані як протягом одного року (або операційного циклу), так і за період більше одного року (або одного операційного циклу), тому їх варто розмежувати на довгострокові та короткострокові
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	III. Короткострокові зобов'язання і забезпечення	Враховуючи, що визначення терміну «поточна діяльність» чинним законодавством не передбачено. Пропонуємо використовувати для позначення зобов'язань підприємства терміни «довгострокові» та «короткострокові», залежно від терміну погашення – більше або менше одного року (або одного операційного циклу)
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями товари, роботи, послуги розрахунками з бюджетом у тому числі з податку на прибуток розрахунками зі страхування розрахунками з оплати праці одержаними авансами розрахунками з учасниками із внутрішніх розрахунків страховою діяльністю	Короткострокова кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями товари, роботи, послуги розрахунками з бюджетом у тому числі з податку на прибуток розрахунками зі страхування розрахунками з оплати праці одержаними авансами розрахунками з учасниками із внутрішніх розрахунків страховою діяльністю	Зміна назви статті відповідно до зміни назви розділу.
Поточні забезпечення	Короткострокові забезпечення	Зміна назви статті відповідно до зміни назви розділу.
-	Короткострокові доходи майбутніх періодів	Доходи майбутніх періодів, на нашу думку, є зобов'язаннями, оскільки за своєю сутністю та порядком відображення в обліку і звітності вони подібні до авансів одержаних. Склад доходів майбутніх періодів включає доходи підприємства, що можуть бути отримані як протягом одного року (або операційного циклу), так і за період більше одного року (або одного операційного циклу), тому їх варто розмежувати на довгострокові та короткострокові
Інші поточні зобов'язання	Інша короткострокова кредиторська заборгованість	Зміна назви статті відповідно до зміни назви розділу
Баланс	Разом власний капітал і зобов'язання	У назві підсумку пасиву балансу пропонуємо не використовувати термін «баланс», адже це порушує логіку побудови даного документу і відображати підсумок активу у статті «Разом власний капітал і зобов'язання»

			КОДИ
		Дата	01.01.2019
Підприємство	Акціонерне товариство "Сумський завод насосного та енергетичного машинобудування "Насосенергомаш"	за ЄДРПОУ	05785448
Територія	Сумська область, Ковпаківський р-н	за КОАТУУ	5910136600
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво інших pomp і компресорів	за КВЕД	28.13

Середня кількість працівників: 2520

Адреса, телефон: 40011 м. Суми, пл. Привокзальна, буд. 1, (0542)70-00-49

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2018 р.
Форма №1

Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Довгострокові активи			
Нематеріальні активи	1000	34 446	26 220
первісна вартість	1001	73 736	90 611
накопичена амортизація	1002	(39 290)	(64 391)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	25 283	48 509
Основні засоби	1010	562 203	570 542
первісна вартість	1011	860 122	922 803
знос	1012	(297 919)	(352 261)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	847
первісна вартість	1016	0	990
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	-143
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	53	53
інші фінансові інвестиції	1035	26	26
Довгострокова дебіторська заборгованість			
з вітчизняними контрагентами	1040	80	80
з іноземними контрагентами	1041	70	70
Довгострокові витрати майбутніх періодів	1045	3633	4658
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	625 794	651 105
II. Короткострокові активи			
Запаси	1100	518 646	528 825
Виробничі запаси	1101	197 244	242 661
Незавершене виробництво	1102	251 485	217 721
Готова продукція	1103	69 080	67 583
Товари	1104	837	860
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0

Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги			
з вітчизняними контрагентами	1125	158 128	186 307
з іноземними контрагентами	1126	100 128	125 570
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	52 920	132 022
з бюджетом	1135	24 673	9 426
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	185
з нарахованих доходів	1140	8	57
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша короткострокова дебіторська заборгованість	1155	3 286	2 794
Короткострокові фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	56 143	118 110
Готівка	1166	10	13
Рахунки в банках			
в національній валюті	1167	45 237	83 530
в іноземній валюті	1168	10 896	34 530
Короткострокові витрати майбутніх періодів	1170	3 632	4 657
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші короткострокові активи	1190	2 198	1 328
Усього за розділом II	1195	919 762	1 109 140
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	44
Разом «Актив»	1300	1 545 556	1 760 245

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	24 722	24 722
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	100 574	97 942
Додатковий капітал	1410	269	269
Емісійний дохід	1411	269	269
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	43 395	49 105
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	925 157	923 520
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Цільове фінансування	1432	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	1 094 117	1 095 558
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	16 551	15 396
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	132 921	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Довгострокові доходи майбутніх періодів	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0

резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	149 472	15 396
III. Короткострокові зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Короткострокова кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	131 126
товари, роботи, послуги	1615	145 492	190 082
розрахунками з бюджетом	1620	3 550	3 909
у тому числі з податку на прибуток	1621	277	0
розрахунками зі страхування	1625	3 221	3 800
розрахунками з оплати праці	1630	12 134	14 133
одержаними авансами	1635	111 499	277 521
розрахунками з учасниками	1640	134	134
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Короткострокові забезпечення	1660	23 845	26 718
Короткострокові доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інша короткострокова кредиторська заборгованість	1690	2 092	1 868
Усього за розділом III	1695	301 967	649 291
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1700	0	0
Разом «Власний капітал і Зобов'язання»	1900	1 545 556	1 760 245

Примітки: Фінансова звітність, підготовлена згідно з МСФЗ, за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року.

Керівник

Ковтун Олександр Миколайович

Головний бухгалтер

Ященко Лариса Павлівівна

Додаток П

Таблиця П.1 - Елементи потенційних активів підприємства

Вид потенційних активів	Складові потенційних активів	Приклади потенційних активів
Потенційні активи персоналу	Стан здоров'я	Особистісні якості персоналу складаються зі схильності до ризику, стійкості до стресу, активності, ініціативності, стійкості до навантажень і є одними із найважливіших у процесі функціонування підприємств
	Функціональні якості (мотиваційні якості, комунікативні якості, інтелект)	
	Кваліфікаційні якості (професійна підготовка, досвід, рівень соціалізації)	
	Організаційні якості	
	Особисті якості	
Потенційні клієнтські активи	Збутова політика (стратегія збуту, канали збуту, канали просування продукції)	Відносини підприємства із його власниками, інвесторами, страхувальниками, клієнтами, посередниками, постачальниками та іншими контрагентами. Зокрема, для вітчизняних підприємств визначальними є відносини із державними органами та міжнародними організаціями
	Система комунікації (реклама, технології підприємства щодо залучення та закріплення клієнтської бази, технології підприємства щодо формування відносин із громадськістю)	
	Сервісна політика (передпродажний сервіс, гарантійний сервіс, післягарантійний сервіс)	
Потенційні структурні активи	Система (процеси) управління	Система ресурсів господарюючих суб'єктів, що забезпечує їх відповідність умовам (вимогам) ринку (стан та умови використання земельних, водних та ін. видів ресурсів)
	Бізнес-процеси	
	Організаційна структура	
	Організаційна культура	
	Технічне та програмне забезпечення та обслуговування	

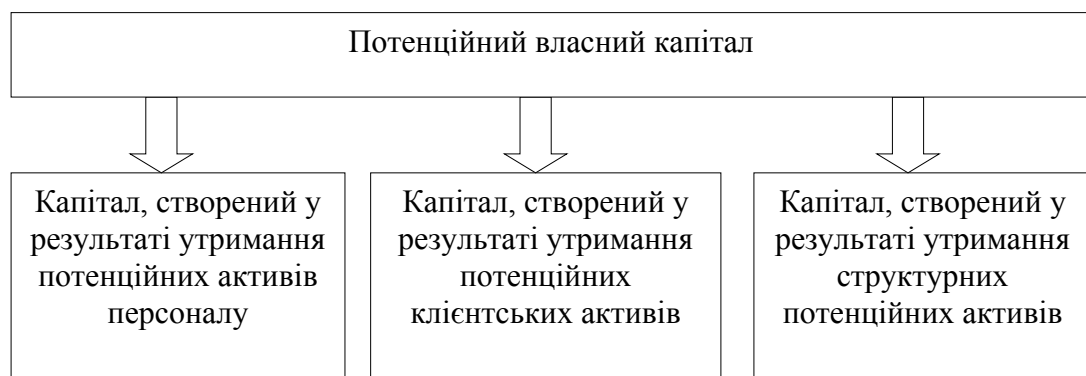

Рисунок П.1 - Структура потенційного власного капіталу підприємства

Додаток Р**БАЛАНС,**

призначений для задоволення інформаційних потреб акціонерів (засновників), що не приймають
 безпосередньої участі в управлінні підприємством
 за _____ 200 _ р.

Актив	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3
I. Довгострокові активи		
Нематеріальні активи		
первісна вартість		
накопичена амортизація		
Незавершені капітальні інвестиції		
Основні засоби		
первісна вартість		
знос		
Інвестиційна нерухомість		
первісна вартість		
знос		
Довгострокові біологічні активи		
первісна вартість		
накопичена амортизація		
Довгострокові фінансові інвестиції:		
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств		
інші фінансові інвестиції		
Довгострокова дебіторська заборгованість		
з вітчизняними контрагентами		
з іноземними контрагентами		
Довгострокові витрати майбутніх періодів		
Інші довгострокові активи		
Усього за розділом I		
II. Короткострокові активи		
Запаси		
Векселі одержані		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги		
з вітчизняними контрагентами		
з іноземними контрагентами		
Дебіторська заборгованість за розрахунками:		
за виданими авансами		
з бюджетом		
у тому числі податок на прибуток		
з нарахованих доходів		
із внутрішніх розрахунків		
Інша короткострокова дебіторська заборгованість		
Короткострокові фінансові інвестиції		
Гроші та їх еквіваленти		
Готівка		
Рахунки в банках		
в національній валюті		
в іноземній валюті		
Короткострокові витрати майбутніх періодів		
Інші короткострокові активи		
Усього за розділом II		
Разом «Актив»		
Пасив	На початок	На кінець

	звітного періоду	звітного періоду
1	2	3
I. Власний капітал		
Зареєстрований (пайовий) капітал (за групами осіб, що володіють часткою майна:)		
більше 10%		
більше 20%		
більше 50%		
Внесений капітал у:		
тис.грн.		
відсотках до величини зареєстрованого (пайового капіталу)		
Додатковий капітал		
Резервний капітал		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) (деталізація за напрямками розподілу:)		
на виплату дивідендів		
на оновлення (розширення) необоротних активів		
на поповнення оборотних активів		
на інші потреби		
у тому числі:		
частка реінвестованого прибутку у		
тис.грн.		
відсотках до величини нерозподіленого прибутку		
Неоплачений капітал (за групами осіб, що володіють часткою майна:)	( )	( )
більше 10%		
більше 20%		
більше 50%		
Вилучений капітал	( )	( )
Цільове фінансування		
Усього за розділом I		
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення		
Довгострокові кредити банків		
Інші довгострокові зобов'язання		
Довгострокові доходи майбутніх періодів		
Усього за розділом II		
III. Короткострокові зобов'язання і забезпечення		
Короткострокові кредити банків		
Векселі видані		
Короткострокова кредиторська заборгованість за:		
довгостроковими зобов'язаннями		
товари, роботи, послуги		
розрахунками з бюджетом		
у тому числі з податку на прибуток		
розрахунками зі страхування		
розрахунками з оплати праці		
одержаними авансами		
розрахунками з учасниками		
із внутрішніх розрахунків		
страховою діяльністю		
Короткострокові забезпечення		
Короткострокові доходи майбутніх періодів		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків		
Інші короткострокові зобов'язання		
Усього за розділом III		
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття		
Разом «Власний капітал і Зобов'язання»		

Керівник
Головний бухгалтер

(підпис, П.І.Б)
(підпис, П.І.Б)

Додаток С
БАЛАНС,
призначений для задоволення інформаційних потреб фінансово-кредитних установ
за _____ 200_ р.

Актив	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3
I. Довгострокові активи		
Нематеріальні активи		
залишкова вартість (за видами нематеріальних активів, переданих у заставу)		
права користування природними ресурсами		
права користування майном		
права на комерційні позначення		
права на об'єкти промислової власності		
авторське право та суміжні з ним права		
первісна вартість		
накопичена амортизація		
Незавершені капітальні інвестиції		
Основні засоби		
залишкова вартість (за видами основних засобів, переданих у заставу)		
будинки та споруди		
машини та обладнання		
транспортні засоби		
інструменти, прилади та інвентар		
тварини		
багаторічні насадження		
первісна вартість		
знос		
Інвестиційна нерухомість		
первісна вартість		
знос		
Довгострокові біологічні активи		
первісна вартість		
накопичена амортизація		
Довгострокові фінансові інвестиції:		
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств		
інші фінансові інвестиції		
Довгострокова дебіторська заборгованість		
з вітчизняними контрагентами		
з іноземними контрагентами		
Довгострокові витрати майбутніх періодів		
Інші довгострокові активи		
Усього за розділом I		
II. Короткострокові активи		
Запаси		
Векселі одержані		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги		
з вітчизняними контрагентами		
з іноземними контрагентами		
Дебіторська заборгованість за розрахунками:		
за виданими авансами		
з бюджетом		
у тому числі податок на прибуток		
з нарахованих доходів		
із внутрішніх розрахунків		

Інша короткострокова дебіторська заборгованість		
Короткострокові фінансові інвестиції		
Гроші та їх еквіваленти		
Готівка		
Рахунки в банках		
в національній валюті		
в іноземній валюті		
Короткострокові витрати майбутніх періодів		
Інші короткострокові активи		
Усього за розділом II		
Разом «Актив»		
	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
Пасив		
1	2	3
I. Власний капітал		
Зареєстрований (пайовий) капітал		
Додатковий капітал		
Резервний капітал		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) (за напрямками розподілу)		
на виплату дивідендів		
на оновлення (розширення) необоротних активів		
на поповнення оборотних активів		
на інші потреби		
у тому числі:		
частка реінвестованого прибутку у		
тис.грн.		
відсотках до величини нерозподіленого прибутку		
Неоплачений капітал	( )	( )
Вилучений капітал	( )	( )
Цільове фінансування		
Усього за розділом I		
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення		
Довгострокові кредити банків (за термінами погашення)		
більше 10 років		
від 5 до 10 років		
від 1 до 5 років		
Інші довгострокові фінансові зобов'язання (за термінами погашення)		
більше 10 років		
від 5 до 10 років		
від 1 до 5 років		
Довгострокові доходи майбутніх періодів		
Інші довгострокові зобов'язання		
Усього за розділом III		
III. Короткострокові зобов'язання і забезпечення		
Короткострокові кредити банків (за термінами погашення)		
більше 6 місяців		
менше 6 місяців		
у т.ч. короткострокова заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями (за термінами погашення)		
більше 6 місяців		
менше 6 місяців		
Векселі видані		
Короткострокова кредиторська заборгованість за:		
довгостроковими зобов'язаннями		
товари, роботи, послуги		
розрахунками з бюджетом		

у тому числі з податку на прибуток		
розрахунками зі страхування		
розрахунками з оплати праці		
одержаними авансами		
розрахунками з учасниками		
із внутрішніх розрахунків		
страховою діяльністю		
Короткострокові забезпечення		
Короткострокові доходи майбутніх періодів		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків		
Інші короткострокові зобов'язання		
Усього за розділом III		
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття		
Разом «Власний капітал і Зобов'язання»		

Керівник

(підпис, П.І.Б)

Головний бухгалтер

(підпис, П.І.Б)

Додаток Т
БАЛАНС,
призначений для задоволення інформаційних потреб працівників підприємства
за _____ 200_ р.

Актив	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3
I. Довгострокові активи		
Нематеріальні активи		
первісна вартість		
накопичена амортизація		
Незавершені капітальні інвестиції (за призначенням)		
у виробничу сферу		
у соціальну сферу		
Основні засоби		
залишкова вартість (за сферами використання)		
виробнича		
соціальна		
первісна вартість		
знос		
Інвестиційна нерухомість		
первісна вартість		
знос		
Довгострокові біологічні активи		
первісна вартість		
накопичена амортизація		
Довгострокові фінансові інвестиції:		
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств		
інші фінансові інвестиції		
Довгострокова дебіторська заборгованість		
з вітчизняними контрагентами		
з іноземними контрагентами		
Довгострокові витрати майбутніх періодів		
Інші довгострокові активи		
Усього за розділом I		
II. Короткострокові активи		
Запаси		
Векселі одержані		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги		
з вітчизняними контрагентами		
з іноземними контрагентами		
Дебіторська заборгованість за розрахунками:		
за виданими авансами		
з бюджетом		
у тому числі податок на прибуток		
з нарахованих доходів		
із внутрішніх розрахунків		
Інша короткострокова дебіторська заборгованість		
Короткострокові фінансові інвестиції		
Гроші та їх еквіваленти		
Готівка		
Рахунки в банках		
в національній валюті		
в іноземній валюті		
Короткострокові витрати майбутніх періодів		
Інші короткострокові активи		

Усього за розділом II		
Разом «Актив»		
	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
Пасив		
1	2	3
I. Власний капітал		
Зареєстрований (пайовий) капітал		
Додатковий капітал		
Резервний капітал		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) (деталізація за напрямками розподілу:)		
на виплату дивідендів		
на оновлення (розширення) необоротних активів		
на поповнення оборотних активів		
на інші потреби		
у тому числі:		
частка реінвестованого прибутку у		
тис.грн.		
відсотках до величини нерозподіленого прибутку		
Неоплачений капітал	( )	( )
Вилучений капітал	( )	( )
Цільове фінансування		
Усього за розділом I		
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення		
Довгострокові кредити банків		
Інші довгострокові зобов'язання		
Довгострокові доходи майбутніх періодів		
Усього за розділом II		
III. Короткострокові зобов'язання і забезпечення		
Короткострокові кредити банків		
Векселі видані		
Короткострокові зобов'язання за розрахунками, у т.ч.:		
довгостроковими зобов'язаннями		
товари, роботи, послуги		
розрахунками з бюджетом		
у тому числі з податку на прибуток		
зі страхування (за термінами погашення)		
більше 1 року		
більше 6 місяців		
більше 3 місяців		
з оплати праці (за термінами погашення)		
більше 1 року		
більше 6 місяців		
більше 3 місяців		
одержаними авансами		
розрахунки з учасниками		
із внутрішніх розрахунків		
страховою діяльністю		
Короткострокові забезпечення		
Короткострокові доходи майбутніх періодів		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків		
Інші короткострокові зобов'язання		
Усього за розділом III		
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття		
Разом «Власний капітал і Зобов'язання»		

Керівник
Головний бухгалтер

(підпис, П.І.Б)
(підпис, П.І.Б)

Додаток У

Таблиця У.1 - Запропоновані зміни до звіту про фінансовий результат (форма № 2)

Назва статті або розділу (відповідно до НП(С)БО)	Назва статті або розділу (змінена)	Коментар
Чисті зароблені страхові премії	-	Підприємство хоч і веде свій облік за МСФЗ, але формує свої звіти в бланках за НП(С)БО. В національному положенні (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» сказано що дані статті не є обов'язковими, та наводяться лише за бажанням суб'єкта звітності. Підприємство може не наводити в звіті дані статті, так як за ними відсутня інформація що підлягає розкриттю, в минулих періодах так і на 2018 рік. У випадку якщо розкриття інформації по даним статтям стане необхідною то можна додати дані статті із збереженням їх назви і коду рядка до нового звіту, у разі якщо стаття відповідає таким критеріям: <ul style="list-style-type: none"> • інформація є суттєвою • оцінка статті може бути достовірно визначена.
Премії підписані, валова сума	-	
Премії, передані у перестраховання	-	
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	-	
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	-	
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	-	
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	-	
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	-	
Зміна інших страхових резервів, валова сума	-	
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	-	
Інші операційні доходи	-	
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	-	
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	-	В даній статті відображають дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської діяльності. Дане підприємство не займається даним видом діяльності, тому доречно вилучити дану статтю зі звіту.
Інші операційні витрати	Інші витрати від операційної діяльності	Дана назва статті вже міститься в III розділі звіту «Елементи операційних витрат», тому доречно змінити назву даної статті в I розділі з метою покращення інформативності звіту та зменшення можливих неточностей.
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	-	В даній статті відображають витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської діяльності. Дане підприємство не займається даним видом діяльності, тому доречно вилучити дану статтю зі звіту.
Інші доходи	Інші доходи від інвестиційної діяльності	I розділ Звіту про фінансові результати призначений для відображення інформації про доходи і витрати від операційної, фінансової, інвестиційної діяльності. Доходи та витрати від фінансової та операційної діяльності мають конкретну назву, тому доцільно уточнити економічну назву даної статті, для підвищення інформаційної цілісності.
Дохід від благодійної допомоги	-	Дана стаття не є обов'язковою згідно з НП(С)БО 1, та не несе інформаційної суттєвості за відсутності даного виду діяльності на підприємстві.
Фінансові витрати	Фінансові витрати	Доцільно відобразити у Звіті про фінансові результати фінансові інструменти кредитування підприємства найчастіше відносять кредити як банківських, так і небанківських установ.
	у т.ч. витрати на проценти за користування	У статті «у т.ч. витрати на проценти за користування банківськими кредитами*» відображаються витрати на проценти за користування банківськими

	банківськими кредитами	кредитами. Вказується оборот по дебету субрахунку 951 «Відсотки за кредит». Дані в рядку 2251 вказуються в дужках
	у т.ч. витрати на проценти за користування не-банківськими кредитами	У статті «у т.ч. витрати на проценти за користування небанківськими кредитами» відображаються витрати на проценти за користування банківськими кредитами. Вказується оборот по дебету субрахунку 952 «Інші фінансові витрати». Дані в рядку 2252 вказуються в дужках
Інші витрати	Інші витрати від інвестиційної діяльності	І розділ Звіту про фінансові результати призначений для відображення інформації про доходи і витрати від операційної, фінансової, інвестиційної діяльності. Доходи та витрати від фінансової та операційної діяльності мають конкретну назву, тому доцільно уточнити економічну назву даної статті, для підвищення інформаційної цілісності.
-	V. Розрахунок показників фінансової діяльності	Кожне підприємство розраховує показники фінансової діяльності, доцільним на мою думку буде ввести таку частину. Користувачі фінансової звітності будуть бачити на скільки діяльність підприємства була успішною. Я пропоную вибрати головні коефіцієнти з кожного напрямку оцінки фінансового стану підприємства (ліквідність; рентабельність; ділова активність; фінансова стійкість).
-	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Характеризує термінову готовність підприємства виконувати короткострокові зобов'язання та здійснювати непередбачувані витрати.
-	Коефіцієнт ліквідної платоспроможності	Показує, чи достатньо у підприємства всіх оборотних засобів для повної ліквідації своїх боргових зобов'язань.
-	Власні оборотні кошти, тис.грн.	Свідчить, наскільки господарська діяльність підприємства забезпечена власними фінансовими ресурсами і є ознакою розширення виробництва.
-	Рентабельність власного капіталу	Показує прибутковість коштів, інвестованих засновниками (акціонерами) в діяльність підприємства (бізнес).
-	Рентабельність продажу	Показує прибутковість або збитковість продаж за операційною діяльністю по підприємству в цілому або скільки прибутку приносить кожна гривня обсягів реалізації.
-	Коефіцієнт оборотності активів	Показує суму ЧД, що припадає на 1 грн. оборотних коштів.
-	Період погашення дебіторської заборгованості, днів	Показує, скільки в середньому днів потрібно підприємству для одержання оплати за відвантажені товари (виконані роботи, надані послуги).
-	Період погашення кредиторської заборгованості, днів	Показує число днів необхідних для розрахунку з постачальниками і підрядчиками, які обслуговують поточну діяльність підприємства.
-	Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	характеризує незалежність від зовнішніх джерел фінансування, показує частку власних коштів підприємства в загальній сумі авансованих коштів і свідчить, що всі зобов'язання підприємства можуть бути покриті його власними коштами.
-	Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	свідчить, наскільки господарська діяльність підприємства забезпечена власними фінансовими ресурсами для здійснення поточної діяльності.

Додаток Ф

Підприємство

Акціонерне товариство "Сумський завод
насосного та енергетичного машинобудування
"Насосенергомаш"

за ЄДРПОУ

Дата

КОДИ
01.01.2019
05785448

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2018 рік
Форма №2

I. Фінансові результати

Код
за
ДКУ
Д

1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 298 638	1 129 151
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 061 965)	(834 459)
Валовий: прибуток	2090	236 673	294 692
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(113 848)	(93 840)
Витрати на збут	2150	(31 282)	(32 679)
Інші витрати від операційної діяльності	2180	(98 886)	(37 936)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	0	140 160
збиток	2195	(4 925)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	1 736	4 010
Інші доходи від інвестиційної діяльності	2240	7 916	1 429
Фінансові витрати	2250	(0)	(0)
у т.ч. витрати на проценти за користування банківськими кредитами	2251	(0)	(0)
у т.ч. витрати на проценти за користування не-банківськими кредитами	2252	(0)	(0)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати від інвестиційної діяльності	2270	(700)	(5 596)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	4 027	140 003
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-2 586	-25 734
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	1 441	114 269
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
--------	--------------	----------------------	---

1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1 441	114 269

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	615 169	542 836
Витрати на оплату праці	2505	314 990	274 461
Відрахування на соціальні заходи	2510	62 448	55 596
Амортизація	2515	82 075	73 075
Інші операційні витрати	2520	210 156	125 035
Разом	2550	1 284 838	1 071 003

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	30 902 073	30 902 073
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	30 902 073	30 902 073
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,046630	3,697780
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,046630	3,697780
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

V. Розрахунок показників фінансової діяльності

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	2700	0,18	0,19
Коефіцієнт ліквідної платоспроможності	2701	1,68	2,05
Власні оборотні кошти, тис.грн.	2702	464463	621428
Рентабельність власного капіталу	2705	0,00	0,11
Рентабельність продажу	2706	0,00	0,12
Коефіцієнт оборотності активів	2710	0,79	0,77
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	2711	79,02	80,52
Період погашення кредиторської заборгованості, днів	2712	46,51	43,17
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	2715	0,62	0,71
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	2716	0,42	0,67

Примітки: Фінансова звітність, підготовлена згідно з МСФЗ, за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року.

Керівник

Ковтун Олександр Миколайович

Головний бухгалтер

Яценко Лариса Павлівна

Таблиця X.1 - Рекомендації для покращення фінансово-господарської діяльності АТ «Сумський завод «Насосенергомаш»

Рекомендація	Коментар
Майновий стан	
Модернізація засобів праці, зростання їх надійності та довготермінової служби;	Дані рекомендації зменшать частину вартості основних засобів що списуються на виробництво, збільшиться дохід від готової продукції по відношенню до експлуатації основних фондів вартістю 1 грн., та зменшиться вартість основних засобів, які було використано підприємством задля виготовлення продукції вартістю 1 грн., тощо
Покращення технічного сервісу машинного парку, та підвищення його продуктивності;	
Зниження вартості будівництва та ремонту приміщень;	
Поліпшення складу основних засобів, зростання їх активної частини;	
Визначення найліпшої пропорції між основними виробничими засобами та оборотними активами;	
Зменшення часу знаходження оборотних коштів в незавершеному виробництві.	
Ліквідність та платоспроможність	
Знизити собівартість продукції і рівень витрат, які покриває прибуток.	Дані рекомендації дозволять покращити термінову готовність підприємства погасити свої зобов'язання, збільшити частину зобов'язань котра може бути погашена за рахунок грошових коштів та очікуваних надходжень.
Термінове направлення прибутку на збільшення оборотного капіталу, що збільшить ліквідність підприємства.	
Продати відокремлені неприбуткові структурні підрозділи та об'єкти основних фондів.	
Забезпечити безперебійного виробництва продукції	
Ділова активність	
Низький рівень коефіцієнту оборотності активів демонструє не ефективне використання активів компанії. Щоб покращити даний показник потрібно трудитися в бік оптимізації суми активів. Рекомендується продати частку невикористовуваних необоротних активів, зменшити суму запасів (за умови надмірного обсягу), застосувати міри по виплаті дебіторської заборгованості тощо	Дана рекомендація збільшить суму чистого доходу, що припадає на 1 грн. оборотних коштів.
Для покращення коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості, рекомендується сформуванню та чітко виражену політику щодо товарних кредитів для клієнтів. Приміром, потрібно поділити всіх клієнтів на групи на основі історії співробітництва, їх суттєвості та поточного фінансового стану. Потрібно обрати стратегію поведінки: консервативна, звичайна чи агресивна. На основі цього потрібно здійснити вибір - чи буде підприємство кредитувати лише найнадійніших клієнтів (консервативна стратегія), чи спробує максимізувати рівень виробництва та кредитувати всіх окрім можливих банкрутів (агресивна стратегія).	Дана рекомендація зменшить період погашення підприємством свої боргові зобов'язання по розрахункам за товари, роботи, послуги
Для покращення оборотності кредиторської заборгованості потрібно визначити оптимальне значення даного показника. З метою розвитку гарних стосунків з постачальниками	Веде до зниження залишку боргових прав (дебіторів) в обсягах надходження від

доречно покращити платіжну дисципліну.	реалізації на протязі року.
Для покращення показника оборотності запасів, потрібно щоб політика керування запасами забезпечувала безперебійну роботу виробництва та збуту. Для досягнення цього завдання формується запас, котрий здійснить виробництво та збут поміж періодами поставки. Якщо є можливість то бажано створити страховий запас - на випадок форс-мажорних обставин. Формування технологічного запасу є доцільним у разі, якщо підприємство не в змозі одразу ж використовувати запаси у виробництві, а мусить їх спочатку підготувати. Сумарна кількість всіх цих запасів складає бажаний розмір запасів на підприємстві.	Веде до зростання оборотності запасів у виробництві та продемонструє як добре підприємство розпоряджається своїми запасами
Низький рівень оборотності власного капіталу вирішується шляхом вкладення більшої частки прибутку в оборотні активи та збільшенням обсягу збуту.	Збільшить швидкість обороту капіталу
Для збільшення показника фондовіддачі необхідно забезпечити сто відсоткове використання обладнання. Крім того можливим рішенням є збут частки невикористовуваних основних фондів. Це доречно виконувати лише за умови відсутності перспектив подальшого розвитку підприємства. Збільшення даного показника має границю. У випадку коли основні фонди використовуються на 100%, то збільшувати обсяг виробництва і збуту можливо лише при купівлі нового обладнання, що спричинить зменшення показника фондовіддачі в найближчому майбутньому.	Збільшиться дохід від готової продукції по відношенню до експлуатації основних фондів вартістю 1 грн
Рентабельність	
Введення Нових, Більш Сучасніших Технологій У Виробництво.	Стимулює зниження витрат, та зростання якості продукції
Підвищення Коефіцієнту Рентабельності Активів Потрібно Оптимізувати Структуру Активів Що Дасть Змогу Зменшити Їх Кількість І Збільшити Рентабельність За Умови, Якщо Сума Прибутку Збільшиться Чи Залишиться На Тому Ж Рівні. Зважаючи На Те, Якщо Рентабельність Активів Виникає В Результаті Впливу Внутрішніх Та Зовнішніх Факторів, То Резерви Збільшення Показника Можуть Міститися У Всіх Областях Діяльності Підприємства. Взагалі, Потрібно Трудитися В Сторону Зменшення Суми Витрат І Збільшення Доходів.	Збільшить продуктивність всього капіталу, яким володіє підприємство незалежно від джерел його надходження.
Щодо коефіцієнту рентабельності власного капіталу, то зважаючи на формулу обчислення (3.1), можна запевнити, якщо знизити суму власного капіталу, в тому випадку, якщо ефективність діяльності підприємства лишиться на тому ж рівні, то зросте рентабельність власного капіталу. Зменшення виробничих, збутових та інших витрат дасть змогу зрости чистому прибутку. Того робота в дану сторону дасть змогу збільшити рентабельність власного капіталу.	Підвищить прибутковість коштів, інвестованих засновниками (акціонерами) в діяльність підприємства.
Збільшення рентабельності продажу здійснюється за рахунок оптимізації складу фінансових ресурсів та зменшення вартості їх залучення, застосування податкових пільг, зменшення витрат на виробництво продукції.	Збільшення рентабельності продажів, по підприємству в цілому.